

Projekt

z dnia 9 marca 2015 roku zatwierdzony przez Zarząd
Powiatu Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich
Górach za rok 2014**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.¹⁾), w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 163)

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2014, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany zostały opublikowane w: Dz. U. z 2013r. poz. 645, z 2014r. poz. 379 oraz poz. 1072

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TARNOWSKICH GÓRACH ZA ROK 2014

Tarnowskie Góry, marzec 2015r.

Spis treści

I.OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	4
1.Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.....	4
1.1.Rodziny zastępcze.....	4
1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych.....	4
1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych.....	5
1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka.....	6
1.1.4.Plan pomocy dziecku.....	6
1.1.5.Przyznane świadczenia.....	6
1.1.6.Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę.....	8
1.1.7.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.....	10
1.1.8.Przysposobienie.....	10
1.1.9.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych.....	11
1.1.10.Ocena rodzin zastępczych.....	11
1.1.11.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	11
1.1.12.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.....	14
1.2.Płacówki opiekuńczo- wychowawcze.....	14
1.2.1.Dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego...14	
1.2.2.Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem.....	16
1.2.3.Dzieci przebywające w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.....	18
2.Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.....	18
3.Oплата za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	19
4.Usamodzielnienia.....	20
4.1.Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki.....	22
4.2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie.....	22
4.3.Pomoc na zagospodarowanie.....	22
4.4.Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej.....	22
5.Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.....	22
6.Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami.....	23
7.Poradnictwo specjalistyczne.....	25
7.1.Poradnictwo psychologiczne.....	25
7.2.Poradnictwo pedagogiczne.....	25
7.3.Poradnictwo socjalne.....	25
7.4.Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych.....	26
8.Program Przeciwdziałania Przemocy.....	26

8.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	26
8.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.....	26
8.3. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	27
8.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepistw i Przemocy.....	27
9. Sprawozdawczość i statystyki.....	28
9.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych.....	28
9.2. Sprawozdawczość.....	29
10. Informacja publiczna.....	30
11. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2014r.....	30
 II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.....	32
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	32
1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	35
1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	37
1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	37
1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.....	39
1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.....	41
1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	43
 III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	45
1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2014.....	45
2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej.....	46
3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego-koszt utrzymania:.....	47
 IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY.....	48
 V. PROJEKT SYSTEMOWY „SKRZYDŁA POWIATU – ROZWÓJ I PROMOCJA AKTYWNEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU TARNOGÓRSKIEGO”.....	49
 VI. PROJEKT PILOTAŻOWY „SCHEMATOM STOP! WSPÓLNE DZIAŁANIA INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ I INSTYTUCJI RYNKU PRACY – PILOTAŻ”.....	57
 VII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	64
 VIII. DEBATA DOTYCZĄCA REALIZACJI I OCENY AKTUALNOŚCI „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TARNOGÓRSKIM NA LATA 2006 – 2015.....	65
 IX. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	65

I. OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Tarnogórskim, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego nr 112/2011 z dnia 23.12.2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR powołano zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie pieczy nałożone w/w ustawą. Zespół w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie założeniami i celami wytyczonymi w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012 - 2014” przyjętego uchwałą nr XXVI/311/2012 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 sierpnia 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012 - 2014” ze zm.

Zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze Powiatu Tarnogórskiego zostały objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do jego zadań należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2014 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pod których opieką znajdowało się 79 rodzin zastępczych. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (specjaliści pracy socjalnej, pedagog, kierownik zespołu ds. pieczy zastępczej), realizujących te same zadania.

1.1. Rodziny zastępcze

1.1.1. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań podejmowało następujące formy aktywności:

- udzielanie informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- zamieszczanie na stronie internetowej PCPR informacji dot. rodzicielstwa zastępczego (www.pcpr.tarnogorski.pl),
- ogłoszenia o naborze kandydatów na rodziców zastępczych prowadzone w parafiach rzymsko – katolickich w Powiecie Tarnogórskim,
- zorganizowano Piknik Rodzin Zastępczych podczas obchodów Dni Miasta Kalety,
- udział w Metropolitalnym Świącie Rodziny – zorganizowanie konkursu plastycznego pn. "Rodzina miłością wielka" – dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

1.1.2. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W 2014 r. dokończono edycję szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, rozpoczętą w 2013 r. W szkoleniu wzięło udział 14 rodzin kandydackich (24 osoby). W maju 2014 rozpoczęto drugą edycję szkolenia, na którą przyjęto 6 rodzin kandydackich (10 osób). Szkolenie (12 sesji) prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza”. Program szkoleniowy uwzględniał elementy prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, wiedzę i umiejętności rozpoznawania sytuacji rodzinnej dziecka oraz jej oceny, doskonalenie umiejętności opiekuńczych, umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi oraz związanymi z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka, wiedzę o uzależnieniach, zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowywaniu dzieci, zasady finansowania rodzin zastępczych, informacje o zadaniach, kompetencjach PCPR.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno – prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 26 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kategorii kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci. Przeprowadzono także badania psychologiczno - pedagogiczne dla kandydatów, wydano 13 opinii psychologiczno – pedagogicznych potwierdzających posiadanie przez kandydatów odpowiednich predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ostatecznie w roku sprawozdawczym wydano 13 zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

Równolegle do szkolenia rodzin kandydackich prowadzone były warsztaty pn. „Moja nowa rodzina” dla dzieci kandydatów i dzieci przyjętych pod opiekę przez szkolące się rodziny. W warsztatach wzięło udział 10 dzieci, odbyły się cztery spotkania.

Ponadto zorganizowano i przeprowadzono jedno szkolenie dla kandydatki na rodzinę zastępczą spokrewnioną, do ukończenia którego zobowiązana została przez sąd. Zgodnie z przepisami ustawy dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione szkolenie można prowadzić wg indywidualnie ustalonego programu.

1.1.3. Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno – wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

W 2014 r. PCPR dokonał doboru rodzin zastępczych dla 19 dzieci.

Dodatkowo zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 21 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach.

1.1.4. Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m.in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 28 planów pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w 2014 r.

1.1.5. Przyznane świadczenia

W 2014r. wydano łącznie 46 decyzje w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto wydano 10 decyzji w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej.

Rodzinom zastępczym które przyjęły pod opiekę dzieci w 2014r. przyznano 6 decyzjami jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W wszystkich przypadkach jednorazowa pomoc pokryta została w całości przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej. W 10 odmówiono przyznania świadczenia ze względu na brak środków przeznaczonych na ten cel w budżecie PCPR. Wszystkie z 10 przypadków odmów dotyczą dzieci pochodzących z Powiatu

Tarnogórskiego.

Z pośród pozostałych świadczeń o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie okresowego świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych wydano 2 decyzje z tego we wszystkich przypadkach kwota świadczenia pokryta została w całości przez powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej,
- w sprawie środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wydano 12 decyzji. Kwota świadczenia pokryta została w całości przez powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej,
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano pięć decyzji – w 3 przypadkach odmówiono świadczenia a dwa zostały w całości sfinansowane przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w poniższej tabeli:

TABELA 1. ŚRODKI WYDATKOWANE NA ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2014r.			
NAZWA UDZIELONEGO ŚWIADCZENIA	LICZBA OSÓB NA KTÓRE DECYZJĄ PRYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWIADCZEŃ
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	298	3593	2 513 629,93
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania osoby która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej			278 999,37
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	6	6	4 500,00zł
Okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych	2	24	12 000,00zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	1	12	27 383,82zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	2	2	600,00zł
OGÓŁEM	307	3724	2 837 113,12

Wątpliwościami w zakresie zapisów w ustawie o wspieraniu i systemie

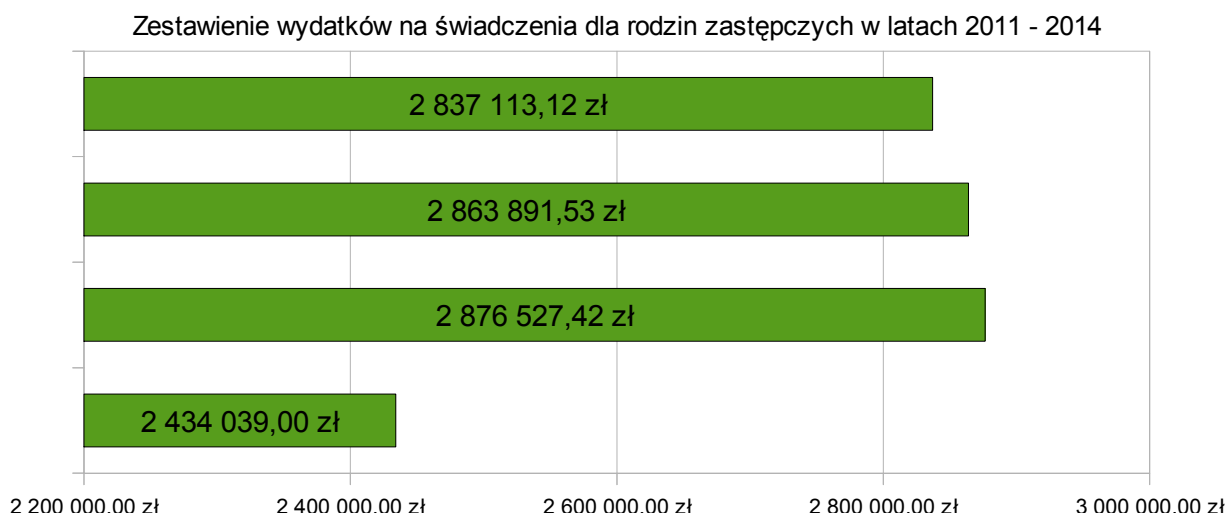
pieczy zastępczej konsultowano na bieżąco z radcą prawnym PCPR.

Ponadto:

- wszczęto 22 postępowania w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń,
- wydano 19 decyzji w sprawie odsetek od świadczeń nienależnie pobranych (wydanych w świetle art. 92 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- wydano 142 decyzje zmieniające wysokość świadczeń należnych rodzinom zastępczym,
- 30 decyzji uchylających.

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wydatków ponoszonych na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2010 – 2014.

WYKRES 1.

1.1.6. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30% a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

po 1 stycznia 2012r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Łącznie w ciągu roku 2014 gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 63 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 48 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 15 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W poniższych tabelach przedstawiono dzieci umieszczone w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg. stanu na 31 grudnia 2014r.

TABELA 2 . DZIECI UMIESZCZONE W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2014R. (stan na 31 grudnia 2014r.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrosławice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
10%-1 rok	5	2	2	6	5	1	1
30%-2 rok	7	1	3	-	3	-	-
50%-3 rok i więcej	6	2	3	1	-	-	-

TABELA 3 . DZIECI UMIESZCZONE W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2014r (stan na 31 grudnia 2014r.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Zbrosławice	Gmina Tworóg
10%-1rok	3	1	-
30%-2rok	9	1	1
50%-3rok i więcej	-	-	-

Łączną kwotą jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2014r. uzyskało z Gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 188 583,68 zł. Z tytułu pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej uzyskano kwotę 132 382,37zł. (wraz z wynagrodzeniem zawodowych rodzin zastępczych). Z kolei z tytułu pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej uzyskano kwotę 56 201,31zł. Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy

zastępczej poniesione w 2014r. przez gminy przedstawiono w poniższej tabeli. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią faktyczne uzyskane z gmin Powiatu Tarnogórskiego środki wg. stanu księgowego na 31 grudnia 2014r.

TABELA 4. KWOTA WYDATKÓW NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ PONIESIONA W 2014r. PRZEZ GMINY							
Z tytułu:	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrosławice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	68 192,31 zł	15 862,31zł	24 103,63 zł	7 014,93 zł	15 830,82 zł	486,02 zł	892,35 zł
Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	47 212,58 zł	-	3 651,10 zł	-	5 337,63 zł	-	-
Razem:	188 583,68 zł						

1.1.7. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 426 ocen sytuacji dzieci, do sądu przekazano 229 sprawozdań dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

1.1.8. Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w ilości 22. W 2014 roku 3 dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych zostało przysposobionych – z tego 1 przez wychowującą je rodzinę zastępczą.

1.1.9. Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2014 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- umożliwienie spotkań grupy wsparcia dla rodziców zastępczych (raz w miesiącu),
- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, z którego na indywidualnych konsultacjach skorzystały 44 rodziny zastępcze,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie PCPR,
- zorganizowanie specjalistycznych szkoleń, których celem było podnoszenie kompetencji rodziców zastępczych, w których wzięło udział łącznie 25 rodzin zastępczych:
 - „Profesjonalni rodzice - warsztaty edukacyjno – profilaktyczne dla rodziców zastępczych mających na celu radzenie sobie i rozumienie zachowań dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym”,
 - „Rodzinny węzeł gordyjski” - warsztaty edukacyjno – terapeutyczne dla rodzin,
 - „zaFAScynowani rodzice” - warsztaty edukacyjno – profilaktyczne dla rodziców zastępczych i adopcyjnych, standardy postępowania i terapii dziecka z FAS - część II.

1.1.10. Ocena rodzin zastępczych.

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna opieka zastępcza. W roku 2014 dokonano 111 takich ocen.

1.1.11. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

A. Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.

W 2014r. kontynuowano realizację 11 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto jedno nowe porozumienie i jedno zakończono. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie

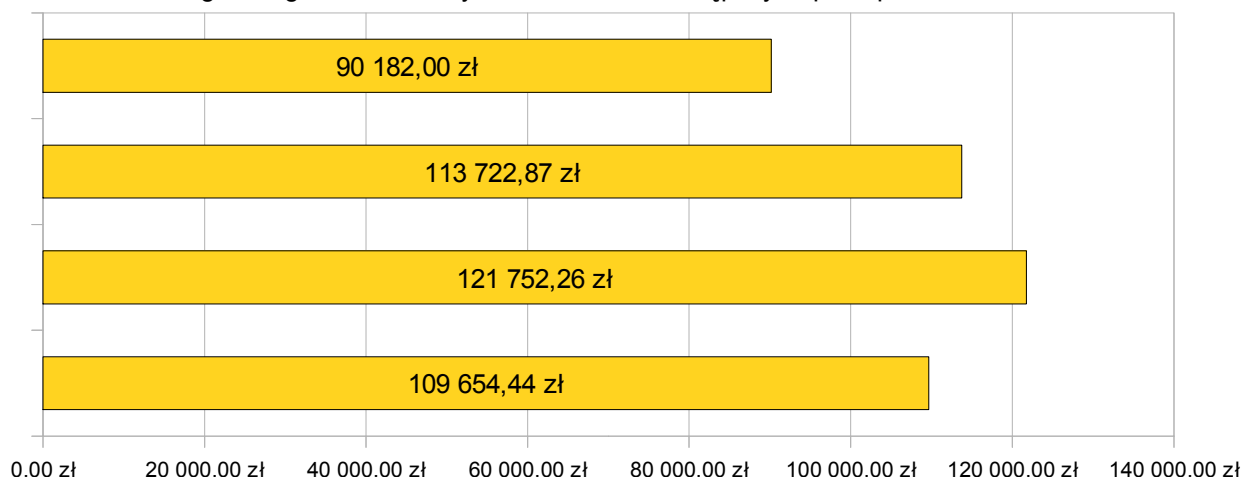
wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2014r. łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 90 182,00zł.

TABELA 5. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH POZA POWIATEM (2014r.)				
LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2014r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2014r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2014r.
1	P. Będziński	2	-	-
2	P. Lubliniecki	1	-	1
3	M. Tychy	1	-	-
4	P. Jędrzejowski	2	-	-
5	M.ST. Warszawa	1	-	-
6	M. Bytom	1	-	-
7	P. Elbląski	2	-	-
8	P. Strzelecki	-	1	-
		10	1	1
		12		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wysokości kwot przekazywanych na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2011 – 2014.

WYKRES 2.

Zestawienie wysokości środków przekazywanych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2011 - 2014

B. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2014r. kontynuowano realizację 95 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 6 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 11 nowych porozumień.

W styczniu 2014r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 1 095 317,08zł. Ponadto w 2014 r. na konto PCPR wpłynęła kwota 5192,09zł stanowiąca zwrot wydatków Powiatu Tarnogórskiego za jedno dziecko przebywające w zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego (porozumienie realizowane w formie not księgowych).

TABELA 6. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI SPOZA POWIATU UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU TARNOGÓRSKIEGO (2014r.)				
LP	MIEJSCE POCHODZENIA DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2014r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2014r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2014r.
1	M. Piekary Śląskie	9	-	-
2	M. Ruda Śląska	2	-	-
3	M. Katowice	1	-	-
4	M. Zabrze	6	-	-
5	M. Bytom	24	4	1
6	P. Radomyszczański	2	-	-
7	M. Chorzów	13	3	2
8	P. Lubliniecki	2	-	-
9	M. Żory	12	-	1
10	M. Świętochłowice	3	-	-
11	P. Gliwicki	3	-	-
12	M. Sosnowiec	5	-	-
13	P. Strzelecki	3	-	2
14	M. Gliwice	2	3	-
15	P. Kępiński	1	-	-
16	M. Mysłowice	1	-	-
17	P. Międzychodzki	2	-	-
18	P. Będziński	2	-	-
19	P. Wodzisławski	0	1	-
20	M. Siemianowice Śl.	2	-	-
SUMA		95	11	6
		112		

1.1.12. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

A. Spotkania dzieci z rodzicami

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 46 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 123 spotkania na terenie PCPR.

B. Praca z rodziną

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie.

1.2. Placówki opiekuńczo- wychowawcze

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo–wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

1.2.1. Dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego

Liczbę dzieci i miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2014 przedstawia poniższa tabela.

TABELA 7. LICZBA DZIECI I MIEJSC W PLACÓWCE OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZEJ FUNKCJONUJĄCEJ NA TERENIE POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2014 r.					
NAZWA I RODZAJ PLACÓWKI	LICZBA MIEJSC W PLACÓWCE	LICZBA DZIECI Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W CIĄGU ROKU	LICZBA DZIECI Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO (STAN 1.1.14r.)	ILOŚĆ WYDANYCH SKIEROWAŃ DO PLACÓWEK W 2014r.	
				DZIECI Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO	DZIECI SPOZA POWIATU TARNOGÓRSKIEGO
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego w Świerkłańcu	9	8	8	1	0

W okresie sprawozdawczym w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego przebywało jedno dziecko pochodzące z terenu Miasta Katowice.

A. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Świerkłańcu

W okresie sprawozdawczym w placówce przebywało 9 dzieci w wieku od 1 roku do 20 lat. Liczba dzieci w placówce do miesiąca sierpnia wynosiła 9, dwoje dzieci powróciło do domu rodzinnego, przyjęto jedno dziecko, zmniejszając tym samym liczbę dzieci i osób pełnoletnich do 8. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wynosiły w okresie sprawozdawczym 2131,94 zł.

W zakresie opieki zdrowotnej dzieci systematycznie korzystały z porad specjalistów: okulisty, psychologa, alergologa, ortodonta, kardiologa, neurologa, psychiatry, ortopedy, reumatologa, dermatologa, endokrynologa, rehabilitacji ruchowej oraz innych. Dwoje dzieci wymagało okresowych hospitalizacji z uwagi na przewlekłe schorzenia.

Wszystkie dzieci w wieku szkolnym realizowały obowiązek szkolny. Dyrektor placówki stale współpracował ze szkołą i lokalnym środowiskiem w kwestiach związanych z edukacją dzieci, które wymagają stałej i systematycznej pomocy. Na bieżąco, każdego dnia sprawdzano stopień przygotowania do szkoły, stan przyborów szkolnych, spakowanego plecaka. Współpraca placówki ze szkołami była dobra, wszelkie problemy rozwiązywane były na bieżąco, dyrektor stawiał się na każde wezwanie w szkole, uczestniczył w każdym zebraniu dla rodziców, utrzymywał stały kontakt telefoniczny z wychowawcami dzieci.

Dzieci często uczestniczyły w różnych konkursach organizowanych przez szkołę - matematycznym, językowym, biblijnym, wykonanie kartki świątecznej, fizycznym, wiedzy o Unii Europejskiej. Bardzo często brały udział w organizowanych przez szkołę i Kościół uroczystościach i akademiach szkolnych (śpiew międzylekcyjny, czytanie lekcji podczas Mszy św., udział w jasełkach). Chętnie i aktywnie włączały się w organizowane zabawy, stając się przykładem dla innych dzieci. Jak co roku uczestniczyły w akcji „Szlachetna Paczka”.

Dzieci korzystały z wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego przez dyrektora placówki. Miały zapewnione odpowiednie wakacje oraz udział w wycieczkach szkolnych. Dzieci systematycznie uczestniczyły w kółkach zainteresowań. Różnorodne formy spędzania czasu były możliwe dzięki wsparciu sponsorów pozyskanych przez dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, ale także dbałości dyrektora placówki o wszechstronny rozwój dzieci. Jedna z wychowanek placówki otrzymała stypendium z Fundacji Orlen „Dar Serca.”

Dyrektor placówki dbał o zapewnienie potrzeb duchowych dzieci – stały udział w praktykach religijnych, obchodzenie świąt i innych religijnych uroczystości.

W ramach regulowania sytuacji prawnej dzieci, troski o ich prawidłowy rozwój, zaspokojenie podstawowych potrzeb rozwojowych Dyrektor placówki podejmował współpracę z Sądem, PCPR, MOPS, ośrodkiem adopcyjnym. W toku jest sprawa o adopcję zagraniczną jednego z wychowanków.

Prowadzona praca kompensacyjno – wyrównawcza obejmowała następujące obszary:

- uspołecznienie dziecka poprzez zachęcanie do podejmowania różnych czynności w ramach samoobsługi, pomocy w codziennych czynnościach na rzecz domu,
- kształtowanie postawy opiekuńczej w stosunku do młodszych dzieci, szczególnie do swego rodzeństwa,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie,

- wyrobienie umiejętności planowania i organizowania czasu wolnego,
- włączanie dzieci w przygotowania różnych uroczystości rodzinnych i świąt np. urodziny dzieci, wigilia – poszanowanie tradycji, zacieśnianie więzi rodzinnych,
- wdrażanie do doskonalenia nawyków higieniczno – kulturalnych,
- kształtowanie umiejętności odpowiedzialnego korzystania z komputera i innych środków audiowizualnych,
- współpraca w grupie - zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone przez pracowników PCPR – zwłaszcza, że w okresie sprawozdawczym miało miejsce wiele bardzo trudnych sytuacji wychowawczych, których rozwiązanie wymagało interwencji z zewnątrz.

W tym zakresie Dyrektor był wspierany przez zatrudnionego na pół etatu wychowawcę.

Dyrektor placówki wychodził z założenia, że dzieci powierzone jego opiece powinny utrzymywać kontakt ze swoją rodziną w związku z czym rodzice biologiczni mieli możliwość spotykania się z dziećmi na terenie PCPR w Tarnowskich Górach lub w placówce. Dyrektor udzielał rodzicom wyczerpujących informacji o sukcesach, porażkach i zdrowiu dziecka. Dzieci często robiły rodzicom laurki, prezenciki. Umożliwiony był także kontakt telefoniczny.

Dyrektor stale umożliwiał studentom różnych kierunków studiów odbywanie staży i praktyk w prowadzonej przez siebie placówce.

1.2.2. Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem

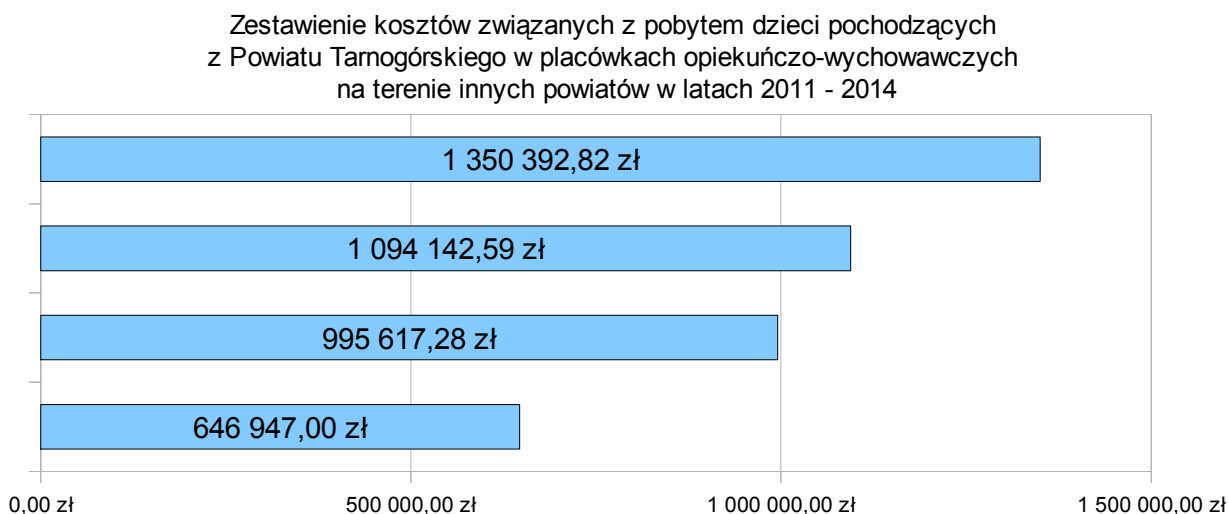
W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 7 porozumień, natomiast kontynuowano realizację 29 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2014r. zakończono realizację 5 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2014r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 1 350 392,82 zł.

TABELA 8. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW (2014r.)

LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	REALIZACJA POROZUMIENIA (NA DZIEŃ 01 STYCZNIA 2014r.)	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2014r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2014r.
1	P. Czarnkowsko- Trzcianecki	1	-	-
2	P. Kazimierski	1	-	1
3	P. Otwocki	1	-	-
4	P. Przeworski	2	-	-
5	P. Grudziądzki	1	-	1
6	P. Pleszewski	2	-	-
7	P. Zamojski	1	-	-
8	P. Raciborski	2	-	-
9	P. Żywiecki	1	-	-
10	P. Sieradzki	2	-	-
11	P. Suwalski	2	-	-
12	P. Strzyżowski	1	-	-
13	P. Bielski	1	-	-
14	P. Konecki	1	-	-
15	P. Tatrzański	1	-	-
16	P. Sępoleński	1	-	-
17	P. Chełm	3	-	1
18	P. Janowski	2	-	-
19	P. Krasnostawski	2	-	-
20	P. Wieluński	1	-	-
21	P. Lubliniecki	-	1	-
22	P. Dąbrowski	-	1	-
23	M. Przemyśl	-	1	1
24	P. Szydłowiecki	-	1	-
25	P. Nowomiejski	-	1	-
26	P. Lubański	-	1	1
27	Woj. Śląskie	-	1	-
SUMA		29	7	4
		40		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie kosztów związanych z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2011 – 2014.

WYKRES 3.

1.2.3. Dzieci przebywające w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2014r. kontynuowano porozumienie odnośnie pobytu od października 2013r. jednego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Świerklańcu. Miasto Katowice właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej zobowiązane jest do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2014r. do budżetu Powiatu Tarnogórskiego z tego tytułu wpłynęła łączna kwota 25 538,41zł.

2. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Natomiast art. 38 ust. 2 tejże ustawy stanowi, iż kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

W związku z powyższym, w roku 2014 w sprawach o wytoczenie powództwa alimentacyjnego wszczęto postępowanie w sprawie 41 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które pochodzą z terenu Powiatu Tarnogórskiego. Ponadto kontynuowano sprawy rozpoczęte i nie zakończone w roku 2012 oraz 2013.

W 2014r. wytoczono powództwa o alimenty dla 32 dzieci. W złożonych pozwach o alimenty pozwanych zostało 33 rodziców.

Do końca 2014 roku odbyło się 29 rozpraw sądowych, zapadło 16 wyroków. Na ich mocy do alimentacji zobowiązanych zostało 13 rodziców biologicznych.

Alimenty zostały zasądzone dla 13 dzieci. W przypadku 8 wytoczonych powództw Sąd oddalił powództwo, ze względu na sytuację rodzica.

W toku postępowania sądowego PCPR dokonywało różnorodnych ustaleń wynikających z zarządzeń Sądu, a w szczególności:

- ustalenia adresu pozwanych,
- wnioskowania o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu,
- ustaleń zmierzających do uzyskania sygnatury akt, w przypadku ujawnienia uprzednio wydanych w zakresie alimentów orzeczeń,
- wnioskowania o podanie numerów ewidencyjnych PESEL.

Poza tym występowało do Sądu z wnioskami o podjęcie zawieszonego postępowania oraz o wydania odpisów wyroków lub postanowień ugody zawartych przed sądem w sprawach o alimenty.

W każdej sprawie w której wydany został wyrok orzekający o zasądzeniu alimentów bądź strony przed sądem zawarły ugodę w drodze której rodzice biologiczni zobowiązali się do łżenia na utrzymanie swoich dzieci, rodziny zastępcze zostały powiadomione o konieczności informowania PCPR o faktycznym spełnianiu obowiązku alimentacyjnego przez rodziców oraz o możliwości, w przypadku niewywiązywania się rodziców z tego obowiązku, do złożenia wniosku do Komornika przy Sądzie Rejonowym o wszczęcie egzekucji.

W 2014r. PCPR występowało do Policji oraz ośrodków pomocy społecznej z wnioskami o ustalenie miejsca zamieszkania bądź przebywania osób zobowiązanych do alimentacji.

Ponadto PCPR zwracało się do urzędów miast i gmin z wnioskami o udostępnienie danych osobowych oraz o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego do właściwych usc. Łączna liczba wniosków wynosiła 55.

W celu ustalenia sytuacji dochodowej rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wobec których wszczęto zostało postępowanie o ustalenie obowiązku alimentacyjnego, występowało z wnioskami do Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowych Urzędów Pracy oraz zakładów pracy łącznie ok. 50 razy.

Ponadto PCPR zwracało się do Kancelarii Komorniczych z zapytaniami dotyczącymi prowadzonych przez nie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,

Poza tym udzielano rodzinom zastępczym poradnictwa w zakresie dochodzenia należności alimentacyjnych na rzecz dzieci oraz pomocy w wypełnieniu wniosku o wszczęcie egzekucji roszczeń alimentacyjnych.

3. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr XXXV/368/2013 z dnia 12 marca 2013r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części, łącznie z odsetkami,

odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej, która obowiązywała do dnia 21 listopada 2014r. oraz od dnia 22 listopada 2014r. brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 06 listopada 2014r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z powyższym możliwe jest odstąpienie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowało z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie, Urzędów Pracy, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Wydziału Udostępniania Informacji Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA, Narodowego Funduszu Zdrowia i innych instytucji.

Łącznie w 2014r. rozpoczęto 127 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 25 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w większości przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w niewielu przypadkach ustalono w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2014r. żaden rodzic biologiczny nie został obciążony pełną opłatą za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2014r. wiele spraw pozostało w toku, zazwyczaj były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanymi z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem zameldowania).

Ponadto na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 749 z późn. zm) Zarząd Powiatu umorzył wierzycielom łącznie kwotę należności 14 449,56zł z uwagi na zgon lub bezskuteczne postępowanie komornicze.

W związku z realizacją zapisów art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z którym, w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy, starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

W 2014r. do Rejestru Dłużników ERIF BIG S.A. z siedzibą w Warszawie przekazanych zostało 28 informacji o rodzicach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz na bieżąco zarządzano dopisaniami.

4. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą

na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia.

Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni przeprowadzili w okresie sprawozdawczym 55 wywiadów dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie.

Tabela 10 i 11 przedstawiają wysokość udzielonej w 2014r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

TABELA 9. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY RODZINY ZASTĘPCZE				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	51	477	228 391,88zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	8	8	34 611,00zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	10	10	25 500,00zł (w tym 13 500,00zł sfinansowane w ramach EFS)
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	1	1	1 500,00zł
OGÓŁEM:		70	496	290 002,88zł

TABELA 10. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (2014r.)				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	20	171	78 362,33zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	5	5	23 300,67zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	2	2	4 941,00zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00zł
OGÓŁEM:		27	178	106 604,00zł

4.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 51 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę, spośród których w 2014r. 14 osób uzyskało uprawnienie do otrzymywania tego świadczenia.

W 2014r. 20 osób, usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki. Uprawnienie do świadczenia w 2014r. uzyskało 7 osób.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu fakt kontynuowania nauki.

4.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 5 osobom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą i 8 osobom opuszczającym rodziny zastępcze przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

4.3. Pomoc na zagospodarowanie

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 10 otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej i 1 osoba w formie finansowej. W dwóch przypadkach świadczenie zostało sfinansowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą 2 otrzymało w/w świadczenie.

Usamodzielniani wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na remont i wyposażenie mieszkania.

4.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej.

W 2014 r. w ramach integracji ze środowiskiem młodzieży mająca trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej miała możliwość przystąpienia do Projektu „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Usamodzielnianym wychowankom na bieżąco udzielano informacji o prawach i uprawnieniach oraz aktualizowano ich sytuację życiową. Usamodzielniani mieli również możliwość skorzystania z pomocy prawnej w ramach PIK oraz pomocy psychologicznej w ramach PIK, PCPR oraz projektu systemowego.

5. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.

W ciągu trwania całego roku 2014 pracownicy PCPR uczestniczyli w wielu różnych formach doskonalenia zawodowego. Podstawą aktywności w tym obszarze

był przede wszystkim udział w projekcie realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej p.n. „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego”.

Szkolenia i doskonalenie zawodowe w których uczestniczyli pracownicy PCPR obejmowało następującą tematykę:

- Zakres standardów usług i modeli instytucji pomocy i integracji społecznej,
- Szkoła dla rodziców i wychowawców (część I),
- Nowelizacja przepisów z zakresu Prawa Zamówień Publicznych,
- Seminarium dla trenerów programu PRIDE,
- Zamówienia publiczne, zasada konkurencyjności w projektach EFS- omówienie kwestii kluczowych,
- Kontrola projektów dofinansowanych w ramach POKL- zagadnienia kluczowe,
- Potrącenia z wynagrodzenia i zasiłków 2014- warsztaty praktyczne,
- Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla pracowników PCPR,
- Ochrona danych osobowych i dostęp do inf. publicznej,
- Nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego,
- Wybrane zaburzenia emocjonalne i lękowe u dzieci i młodzieży ABC pracy z osobami z tymi zaburzeniami,
- Oprogramowanie do obsługi Pieczy Zastępczej,
- Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie kurs I stopnia,
- Europejskie standardy- Polskie Rozwiązania,
- Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, dokumentacja, plany pracy, oceny okresowe,
- Trening zastępowania agresji- szkolenie podstawowe.
- Doskonalenie umiejętności pracy z grupą,
- Trening interpersonalny,

6. Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Sądem Rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców (19 dzieci),
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- przesłania danych z rejestru starosty, o którym mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- udziału przedstawicieli Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach podczas spotkania panelowego szkolenia PRIDE,
- spotkanie przedstawicieli PCPR w Tarnowskich Górach z prezesem i sędziami

rodzinnymi Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach w sprawie zmian w ustawie o pieczy,

- udziału w 34 sprawach sądowych (w tym dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych, pozbawienia władzy rodzicielskiej, odzyskania władzy rodzicielskiej, uregulowania kontaktów z dziećmi, rozwiązania rodziny zastępczej, wyznaczenia opiekuna prawnego).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Policją poprzez:

- prowadzenie Punktu Pomocy Osobom Poszkodowanym w Wyniku Przepięstw i Przemocy,
- udział w przesłuchaniach nieletnich sprawców czynów karalnych,
- wymianę informacji i realizację procedur związanych z interwencyjnym umieszczaniem nieletnich w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- pracy w ramach metody Zespołów celowych,
- pomocy psychologicznej dla małoletnich w czasie interwencji policji.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze szkołami, przedszkolami i żłobkami poprzez:

- konsultacje z pedagogami szkolnymi w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco),
- prowadzenie przez pracowników PCPR prelekcji dla rodziców i dzieci w ramach programu „Bezpieczna Szkoła”,
- udziału pracowników PCPR w ewaluacjach zewnętrznych szkół,
- pracy metodą Zespołów celowych.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Tarnogórskiego w zakresie:

- przygotowania programu i porozumień dla ośrodków mających na celu prace w oparciu o tzw. „Zespoły Celowe”,
- spotkania robocze w ramach „Zespołów Celowych”,
- udziału pracownika socjalnego w spotkaniu panelowym kandydatów na rodziców zastępczych,
- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną,
- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- współpracy przy rekrutacji i realizacji projektów EFS.

7. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie poradnictwa psychologicznego, socjalnego i pedagogicznego oraz udzielania informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych realizowane było w godzinach pracy pracowników PCPR, tj. od 7:00 do 15:00.

7.1. Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców Powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2014 z poradnictwa skorzystało 38 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinie to 165, z czego 53 to małoletnie dzieci). 13 spośród nich to rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu. Ze wszystkich odbiorców usług psychologicznych, 19 nigdy wcześniej nie korzystało z pomocy PCPR. W 2014 roku odbyło się 83 konsultacji. Sprawy z którymi strony zwracały się o poradę do psychologa, dotyczyły głównie problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy, konfliktów w rodzinie i małżeństwie oraz innych kryzysów i trudności.

7.2. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych oraz rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których skorzystało łącznie 31 rodzin (odbyło się 60 konsultacji). Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku.

Ponadto prowadzono indywidualne konsultacje z dziećmi, nawiązano kontakt ze szkołami w celu skonsultowania sytuacji szkolnej dzieci (po negatywnej opinii nt. rodziny/dziecka lub po wywiadzie pracownika socjalnego lub koordynatora). Pedagog wspólnie ze specjalistą pracy socjalnej zrealizował program socjoterapeutyczny dla dzieci wychowujących się w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego w Świerkłańcu. Celem programu była poprawa komunikacji oraz relacji panujących w rodzinie.

7.3. Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również rolę opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach gdy usamodzielniany wychowanek nie wskazał takiej osoby.

W okresie sprawozdawczym udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

7.4. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2014 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym

- wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON,
- informacje o jednostkach samorządu terytorialnego funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

8. Program Przeciwdziałania Przemocy

8.1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty uchwałą nr XI/110/2011 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 – 2016”. Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar przemocy. Cele operacyjne to: edukacja społeczna i promocja postaw oraz działań wolnych od przemocy; stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie; efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Monitoring i sprawozdawczość Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu, w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań. Sprawozdanie z realizacji zadań w 2013 r. zostało przyjęte uchwałą LVIII/525/2014 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 25 czerwca 2014 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011-2016” za rok 2013. Sprawozdanie z realizacji zadań w 2014 r. zostanie sporządzone do czerwca 2015 r.

8.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Program został przyjęty uchwałą nr XXV/259/2012 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”. W 2014 roku przeprowadzono rekrutację uczestników wśród osób z rodzin, które zostały objęte działaniami zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty. Nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorami i policją. W 2014 r. zrealizowano jedną edycję programu w warunkach wolnościowych. Zajęcia indywidualne i grupowe odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Działaniami korekcyjno-edukacyjnymi objęto 11 osób. Spośród tych osób, 6 uczestników ukończyło Program. Celem oddziaływań korekcyjnych i edukacyjnych

było m.in.: zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, uświadomienie i zidentyfikowanie zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznawanie i kontrolowanie własnych emocji, kształtowanie umiejętności komunikacji opartej na szacunku i partnerstwie oraz budowanie poprawnych relacji w rodzinie.

8.3. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2014 roku psycholog PCPRu został powołany do dwóch Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - w Tarnowskich Górach oraz w Gminie Ożarówce. Uczestniczono w cyklicznych spotkaniach zespołów i Grupach Roboczych, działając dla dobra rodzin, w których istniało podejrzenie o występowaniu przemocy. W roku sprawozdawczym pracownicy PCPR założyli 8 formularzy „Niebieska Karta”. W ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej założono 3 „Niebieskie Karty” Łącznie wypełniono 11 formularzy „Niebieska Karta – część A”, które następnie zostały przekazane Przewodniczącym Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w następujących gminach: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Radzionków i Zbrosławice.

8.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepływstw i Przemocy

W roku sprawozdawczym w ramach dyżurów pełnionych przez psychologa, pracownika socjalnego i funkcjonariuszy policji z Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach odbyła się 1 konsultacja.

9. Sprawozdawczość i statystyki

9.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2014 roku znajdują się poniżej.

TABELA 11. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI W CIĄGU ROKU 2014r. (narastająco)					
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ		Liczba rodzin		Liczba dzieci	
		Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem		71	40,11%	84	27,45%
Niezarodowa		90	50,85%	127	41,50%
Zawodowe w tym:	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina wielodzietna	8	4,52%	49	16,01%
	Zawodowa specjalistyczna	4	2,26%	11	3,59%
	Zawodowa pełniąc funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,56%	21	6,86%
	Zawodowa	3	1,69%	14	4,58%
OGÓŁEM		177	100%	306	100%

TABELA 12. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI WG. STANU NA DZIEŃ 31.12.2013r.					
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ		Liczba rodzin		Liczba dzieci	
		Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem		62	38,75%	74	28,35%
Niezarodowa		82	51,25%	115	44,06%
Zawodowe w tym:	Zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina wielodzietna	7	4,38%	41	15,71%
	Zawodowa specjalistyczna	3	1,88%	7	2,68%
	Zawodowa pełniąc funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,63%	5	1,92%
	Zawodowa	5	3,13%	19	7,28%
OGÓŁEM		155	100 %	260	100 %

Łączna liczba rodzin zawodowych obejmuje również 3 rodziny wielodzietne, jedną specjalistyczną i jedną zawodową które pełnią swoją funkcję dla innych Powiatów. Wspomniane rodziny zawodowe otrzymują wynagrodzenie od Powiatu z którym zawarły umowę na pełnienie funkcji rodziny zawodowej.

W okresie sprawozdawczym 22 dzieci zmieniło środowisko wychowawcze w tym:

- 12 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 5 dzieci zmieniło rodzinę zastępczą,
- 2 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 3 zostało przekazane do adopcji.

9.2. Sprawozdawczość

W ciągu 2014r. przygotowano i przesłano:

- kwartalne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocenę zasobów pomocy społecznej (kwiecień),
- informacja o liczbie osób korzystających z usług wsparcia – środowiskowego domu samopomocy – dla osób z zaburzeniami psychicznymi (miesięcznie),
- MPiPS – 05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (styczeń),
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych (miesięczne) – Rb 27S,
- sprawozdanie z wykonywania wydatków budżetowych (miesięczne) – Rb 28S,
- sprawozdanie o stanie należności (kwartalne) - Rb – N,
- sprawozdanie o stanie zobowiązań (kwartalne) - Rb – Z,
- sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonaniem zadań (kwartalne) Rb 50,
- sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (kwartalne) - Z-03 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (roczne)- Z-6 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie o stanie i ruchu środków trwałych (roczne) - F-03 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy,
- sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- informacje o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
- sprawozdanie z realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd,
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego,
- sprawozdanie z programu „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”,
- sprawdzanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”,

- sprawozdanie z realizacji zadania w ramach konkursu Wzmocnienie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2014 roku,
- informacja o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych do PFRON (miesięcznie i rocznie).

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej). Od 2007r. sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

Ponadto wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

10. Informacja publiczna

W 2014r. łącznie wprowadzono 69 informacji do biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl).

W 2014 r. 92 razy aktualizowano utworzoną w 2009r. stronę internetową PCPR – www.pcpr.tarnogorski.pl. Aktualizacje dotyczyły działalności jednostki oraz różnych źródeł zewnętrznego wsparcia dla rodzin zastępczych, osób niepełnosprawnych i osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy. W ramach strony pcpr utworzono i prowadzono dział „Schematom Stop! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”.

Ponadto w 2014r. prowadzono stronę internetową projektu systemowego „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców powiatu tarnogórskiego” o adresie www.skrzydlapowiatu.tarnogorski.pl. Stronę zaktualizowano 22 razy.

W 2014 r. utworzono skrytkę na Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (EPUAP) o adresie /PCPRTarnowskieGory/skrytka oraz /PCPRTarnowskieGory/SkrytkaESP.

11. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2014r.

W roku 2014r. łączna kwota jaka winna wpłynąć na rachunek PCPR z tytułu należności w zakresie pieczy zastępczej to 320 832,73zł. W ciągu roku uzyskano należności w kwocie 217 059,04zł. Wg. stanu na 31 grudnia 2013r. kwota nieuregulowanych należności wyniosła 103 773,69zł. Na łączną kwotę należności składają się:

- należności rodziców biologicznych z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- należności osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, z tytułu opłaty za swój pobyt w pieczy,
- należności z tytułu świadczeń nienależnie pobranych,
- należności z tytułu wystawionych gminom i powiatom przez PCPR not

księgowych obciążeniowych.
Kwotę należności nieuregulowanych w większości stanowią należności rodziców biologicznych z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Ponadto PCPR uzyskało dochody z innych tytułów w kwocie 2471,93zł

LP	PRZEZNACZENIE ŚRODKÓW	KWOTA	UWAGI
1	Placówki opiekuńczo wychowawcze	1 457 036,70 zł	
2	Rodziny zastępcze	3 541 680,12 zł	W tym 1 095 317,08zł dotacja z porozumień z JST.
3	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 175 248,31 zł	- tym na wynagrodzenia 831 052,88zł
4	Zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie – realizacja programu korekcyjno edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie	16 500,00 zł	dotacja z budżetu Państwa
5	Wzmocnienie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie projekt w konkursie	15 279,84 zł	dotacja ROPS
6	Projekt systemowy PO KL	403 723,13 zł	projekt dofinansowany z EFS Wkład własny nie ujęty w kwocie głównej 72180,93zł stanowiły świadczenia wypłacane przez PCPR
7	Projekt „Schematom Stop”	503 164,03 zł	EFS
SUMA (wiersze 1 – 7) Środki wydatkowane w ramach budżetu PCPR		7 112 632,13 zł	
8	Dofinansowania PFRON	713 146,66 zł	środki PFRON bez Warsztatów Terapii Zajęciowej. WTZ otrzymały dofinansowanie w wysokości 1 035 720,00zł
9	Dofinansowania PFRON - „Aktywny Samorząd”	325 843,79 zł	
SUMA (wiersze 8 – 9) Środki wydatkowane w ramach dofinansowań do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych		713 146,66 zł	

II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2014 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 1 749 242,00 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

2010r. – 1 529 700,00 zł,

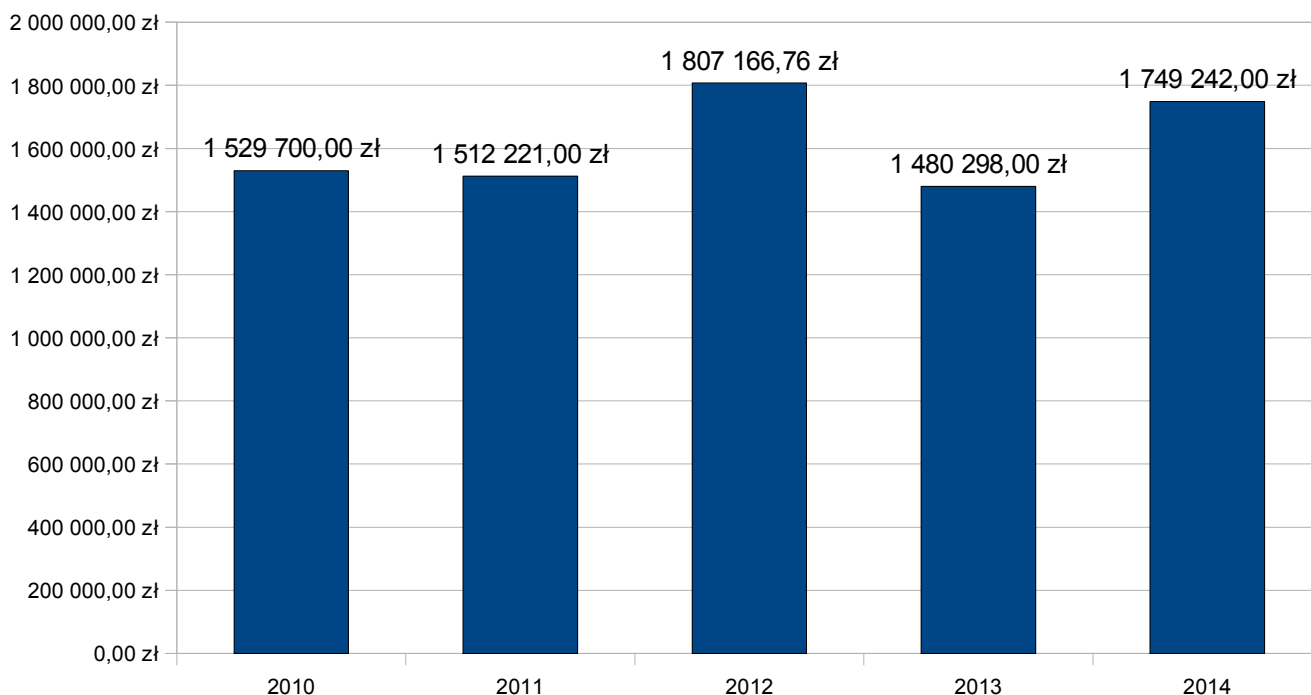
2011r. – 1 512 221,00 zł.

2012r. – 1 807 166,76 zł

2013r. – 1 480 298,00 zł,

WYKRES 4.

Zestawienie kwot przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach w drodze uchwały nr LIV/502/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 152 834,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 380 000,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 150 000,00 zł,

- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 035 720,00zł.

Korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, Rada Powiatu w Tarnowskich Górach, przyjęła w trakcie roku 2 uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr LIV/502/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uchwały Rady Powiatu w Tarnowskich Górach:

- nr LIX/536/2014 z dnia 28 sierpnia 2014 r.;
- nr II/26/2014 z dnia 17 grudnia 2014 r.

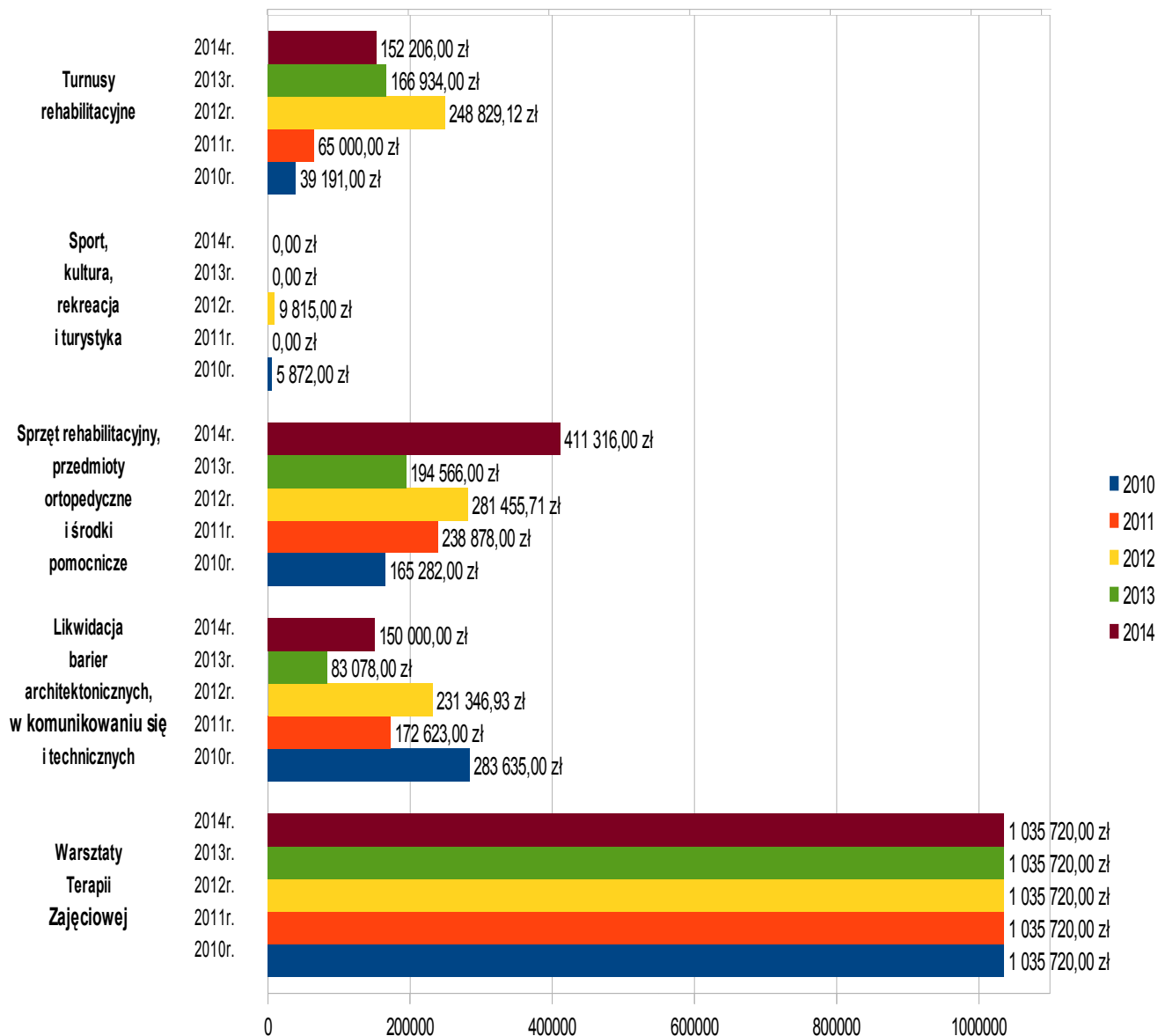
zmieniły kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań.

Ostatecznie, na mocy ostatniej z wymienionych uchwał, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach dysponowało w roku 2014 następującymi środkami na poszczególne zadania:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 152 206,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 411 316,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 150 000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 1 035 720,00 zł.

WYKRES 5. Zestawienie środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Zestawienie kwot środków finansowych PFRON przyznanych przez Radę Powiatu na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR w latach 2010 – 2014

1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2014 r. kwotę 152 206,00 zł (wydatkowano: 152 206,00 zł). Dla porównania: w roku 2013 PCPR otrzymało 166 934,00 zł (wydatkowano: 162 528,00 zł) w roku 2012 PCPR otrzymało 248 829,12 zł (wydatkowano: 248 829,12 zł) w roku 2011 PCPR otrzymało 65 000,00 zł (wydatkowano: 65 000,00 zł) w roku 2010 PCPR otrzymało 39 191,00 zł (wydatkowano: 39 191,00 zł)

W roku 2014 złożono 428 wniosków (obejmujących 428 osób niepełnosprawnych i 222 opiekunów – łącznie 650 osób).

Dofinansowaniem objęto **123** wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla **50** opiekunów – łącznie **173** osoby). Na liczbę **173** osób objętych dofinansowaniem w roku 2014r. składa się:

- 14 dzieci niepełnosprawnych i 12 opiekunów,
- 109 dorosłych niepełnosprawnych i 38 opiekunów.

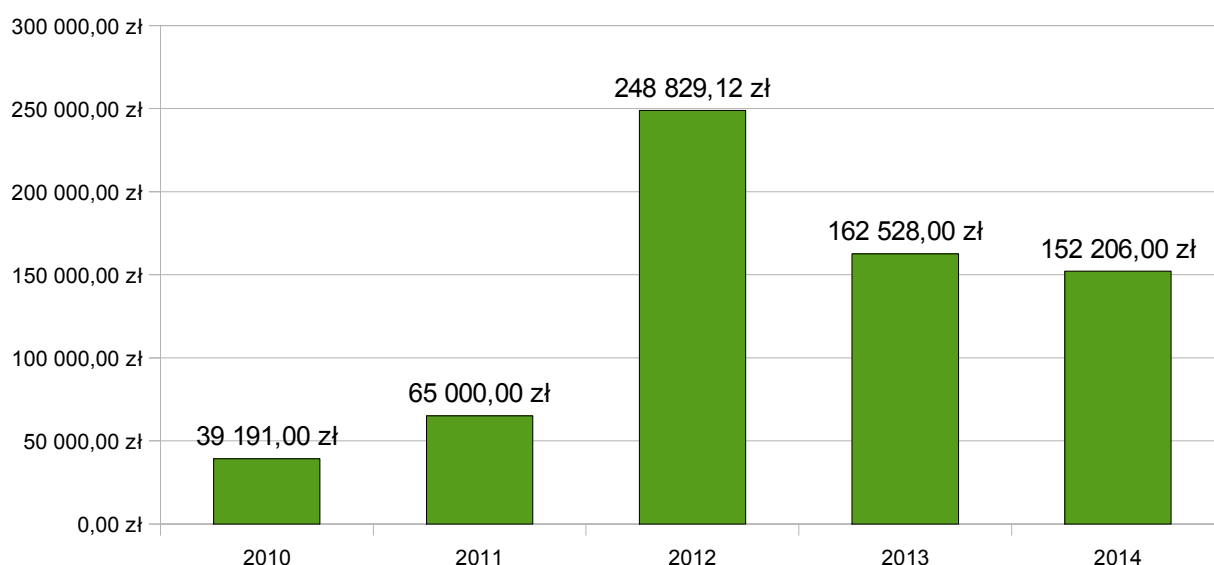
Wśród osób, którym wypłacono dofinansowanie mieszkańcami terenów wiejskich było 35 osób, a 69 z nich to kobiety.

305 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, z powodu braku środków finansowych na ten cel.

Poniżej przedstawiono liczbę złożonych wniosków w zestawianiu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w latach 2010 - 2014.

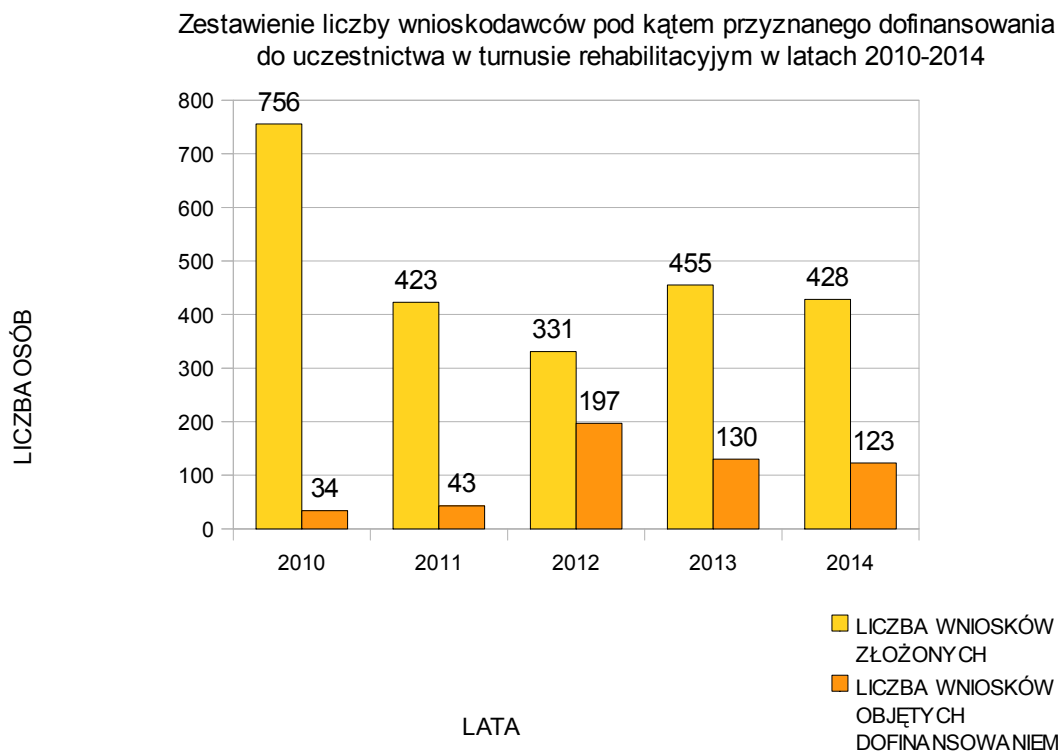
WYKRES 6

Zestawienie kwot wypłaconego dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2010-2014

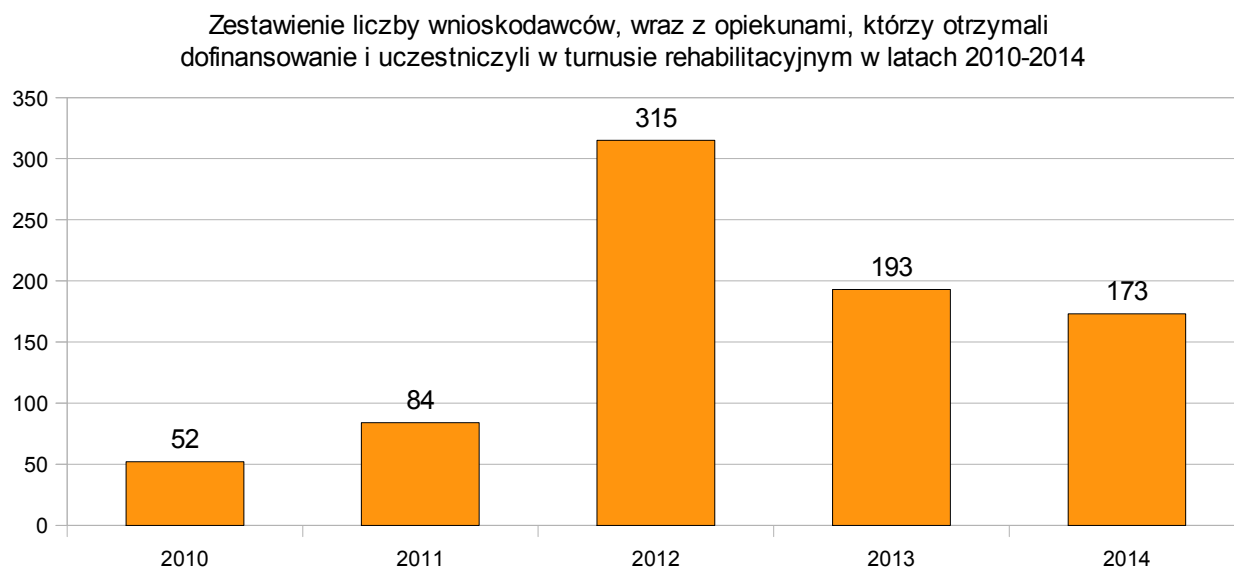

Poniżej przedstawiono liczbę wnioskodawców, wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2010-2014.

WYKRES 7

WYKRES 8

1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej składały w terminie do 30 listopada 2013 roku. Łącznie złożono 6 wniosków na kwotę 24 204,00zł.

Z uwagi na znaczny niedobór środków finansowych PFRON w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, na zadania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w roku 2014 nie przeznaczono żadnych środków.

W roku 2014 złożono 6 wniosków na realizację zadań w ramach organizowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaplanowanych do realizacji w roku 2015.

1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2014 r. 411 316,00 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

w roku 2013 PCPR otrzymało 194 566,00 zł (wydatkowano 194 566,00 zł)

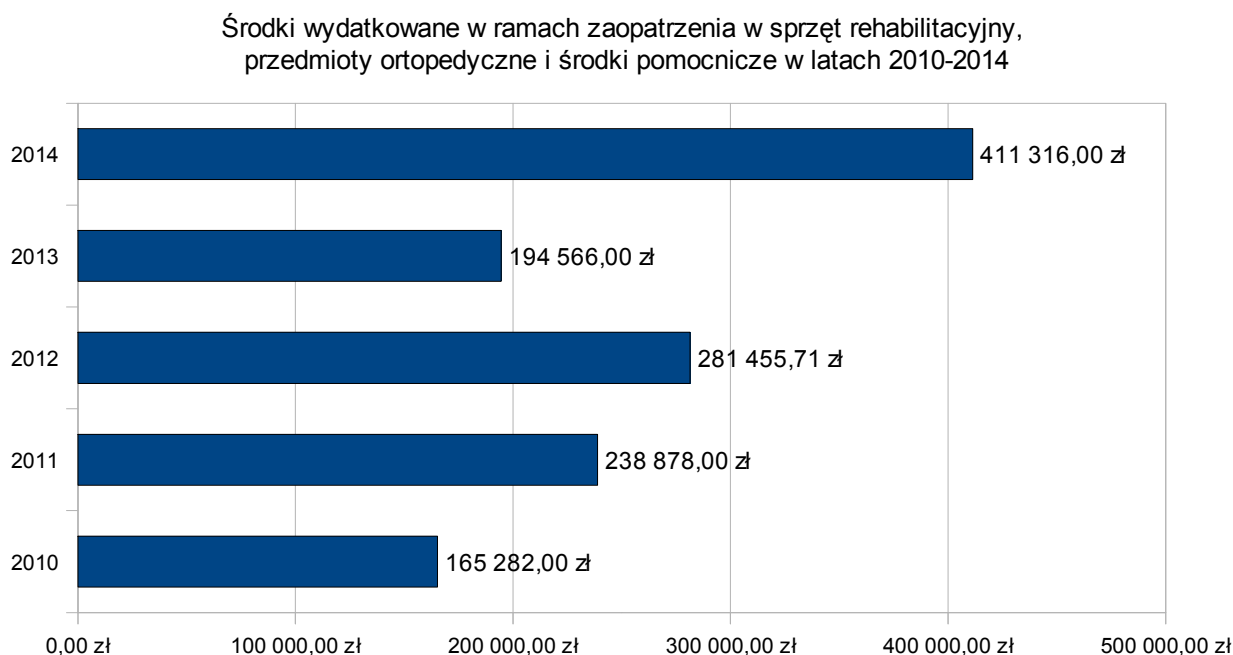
w roku 2012 PCPR otrzymało 281 455,71 zł (wydatkowano 281 455,71zł)

w roku 2011 PCPR otrzymało 238 878,00 zł (wydatkowano 238 878,00 zł)

w roku 2010 PCPR otrzymało 165 282,00 zł (wydatkowano 165 282,00 zł)

Poniżej przedstawiono kwoty wypłaconego dofinansowania w latach 2010 - 2014.

Wykres 9

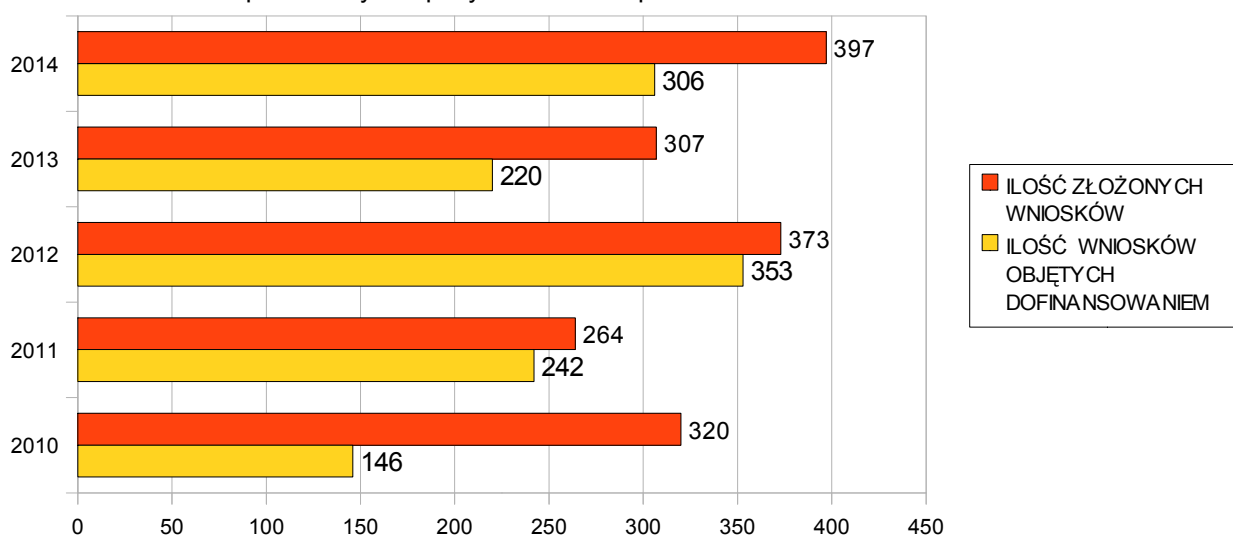
W okresie sprawozdawczym złożono 397 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 8,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 33,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 356.

Liczbę złożonych wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2010 - 2014 w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w tym okresie przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 10

Zestawienie liczby złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2010-2014

W 2014 r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 306 wnioskodawców na kwotę 411 316,00 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 6 (3 664,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 33 (73 380,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 267 (334 272,00 zł).

W zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: roweru rehabilitacyjnego stacjonarnego, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwośluzynowych, poduszek przeciwośluzynowych, protez uda, protez podudzia, protez piersi, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, peruk, pieluchomajtek,

cewników, balkoników, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, kul łokciowych, aparatów do leczenia bezdechu.

91 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania na powyższe zadanie ze względu na: brak środków finansowych, przekroczenie kryterium dochodowego, które upoważnia do ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2014 kwotę 150 00,00 zł, która w ramach powyższego zadania została wykorzystana w wysokości 149 624,66 zł. Dla porównania:

w roku 2013 PCPR otrzymało 83 078,00 zł (wydatkowano 83 078,00 zł)

w roku 2012 PCPR otrzymało 231 346,93 zł (wydatkowano 231 346,93 zł)

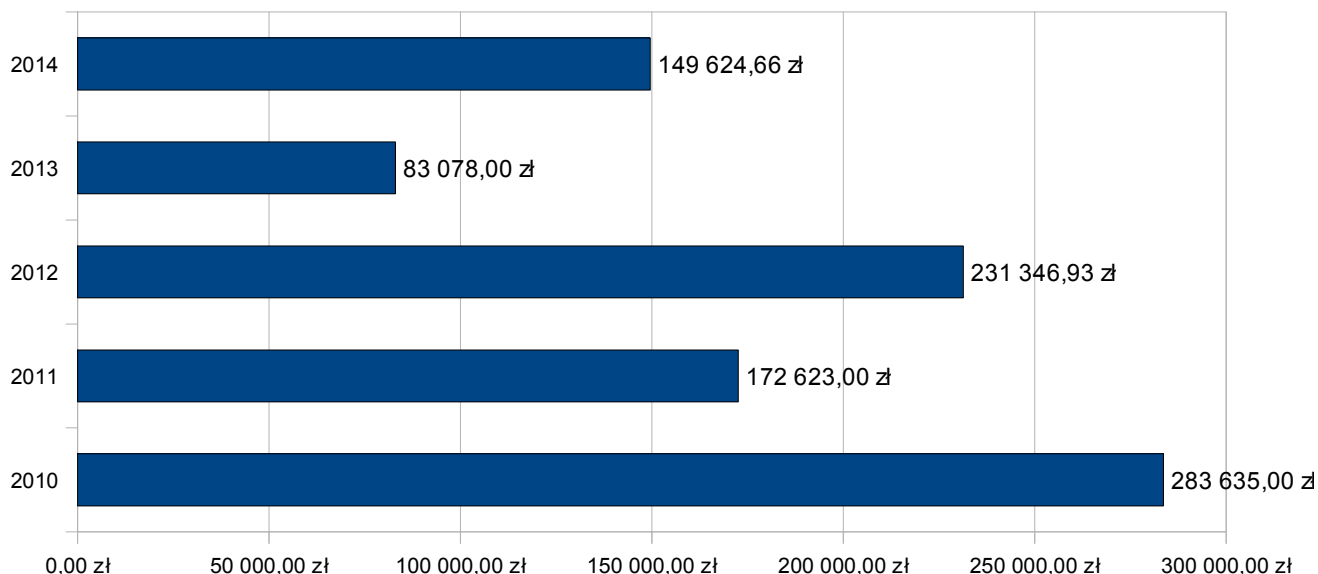
w roku 2011 PCPR otrzymało 172 623,00 zł (wydatkowano 172 623,00 zł)

w roku 2010 PCPR otrzymało 283 635,00 zł (wydatkowano 283 635,00 zł)

Poniżej przedstawiono środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2010 - 2014.

Wykres 11

Środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2010-2014

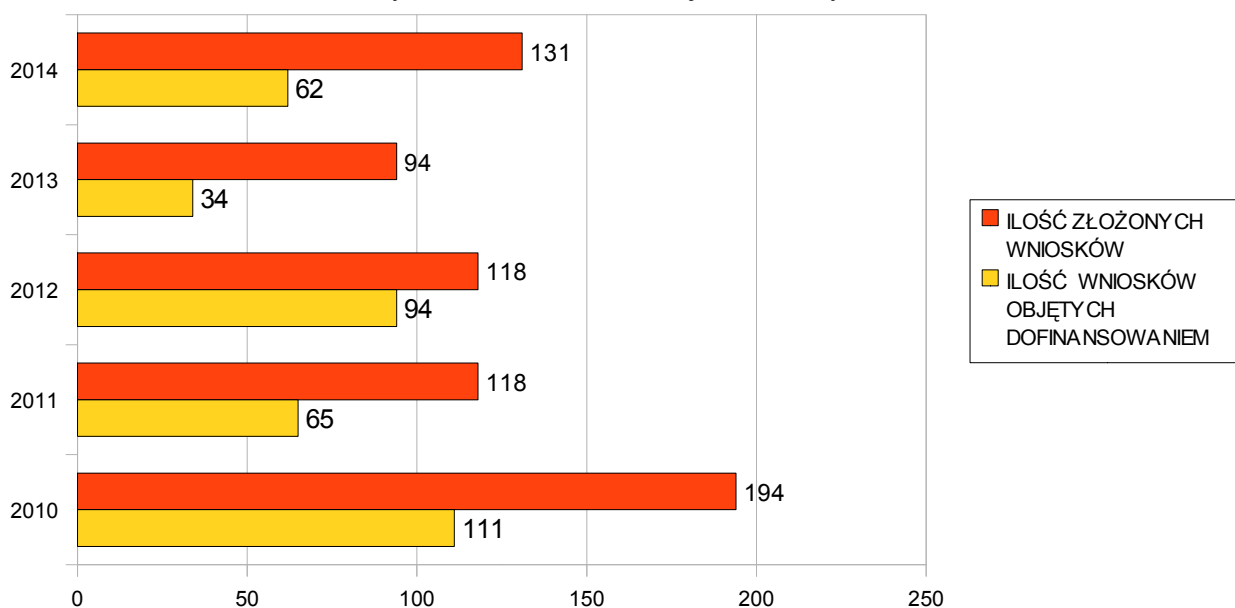
W 2014 roku zostało złożonych 131 wniosków (dla porównania w 2013 – 94, 2012r. - 118, 2011r. - 118, w 2010r. - 194) na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 37,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 18,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 76.

Poniżej przedstawiono zestawienie złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2010 – 2014.

Wykres 12

Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2010-2014

Przyznano dofinansowanie i podpisano umowy z 62 wnioskodawcami na łączną kwotę 149 624,66 zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 75 701,96 zł dla 23 wnioskodawców (prace związane były m.in. z adaptacją pomieszczenia na łazienkę dla osoby niepełnosprawnej oraz przystosowaniem istniejących łazienek poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, ubikacji dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, umywalek stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, montaż uchwyty, budowę podjazdu do budynku dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim)

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 32 841,50 zł dla 17 wnioskodawców. W ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup m.in.: łóżek ortopedycznych, schodolazu, podnośnika sufitowego, siedziska korygującego do wózka inwalidzkiego, rowerów trójkołowych.

Dofinansowaniem do likwidacji barier w komunikowaniu objęto 22 osoby niepełnosprawne. Na ten cel została wydatkowana kwota 41 081,20 zł, która została przeznaczona na pokrycie wydatków związanych z zakupem sprzętu komputerowego oraz programów specjalistycznych.

TABELA 14. Zestawienie liczby złożonych wniosków objętych dofinansowaniem oraz kwoty wypłacane w podziale na poszczególne bariery w 2014r.

BARIERY	LICZBA ZŁOŻONYCH WNISKÓW	LICZBA WNISKÓW OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM	WYPŁACONA KWOTA DOFINANSOWANIA
ARCHITEKTONICZNE	37	23	75 701,96 zł
TECHNICZNE	18	17	32 841,50 zł
W KOMUNIKOWANIU SIĘ	76	22	41 081,20 zł
SUMA	131	62	149 624,66 zł

Zasadność złożonych wniosków oceniały Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2014 roku z ogólnej liczby 131 ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 3 wnioski pozostały bez rozpatrzenia ze względu na braki formalne, 8 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 2 wnioskodawców zmarło, 56 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na: nie uznanie danego urządzenia lub zakresu prac za likwidację barier oraz brak środków finansowych na zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Rok 2014 był trzecim rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował następujące moduły, obszary i zadania:

Tabela 15. Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	
Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	
Obszar C – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	
Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej		

Na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, następujące środki finansowe:

TABELA 16: ŚRODKI FINANSOWE PFRON PRZEKAZANE NA REALIZACJĘ PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2014 ROKU	
WYDATKI	LIMIT ŚRODKÓW PFRON
BIEŻĄCE (Obszar A Zadanie 2, Obszar B Zadanie 2, Obszar D, Moduł II)	196 906,00 zł
INWESTYCYJNE (Obszar A Zadanie 1, Obszar B Zadanie 1, Obszar C Zadanie 1- 4)	112 839,40 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU	15 469,17 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU	2 192,43 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU	1 096,22 zł
SUMA	328 503,22 zł

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 30 września 2014 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Łącznie wpłynęło 95 wniosków. Dofinansowaniem objęto 67 beneficjentów programu, których wnioski zostały zweryfikowane pozytywnie, tj.: 22 osoby legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz 43 osoby legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 r. ż.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” następujące kwoty:

TABELA 17: ŚRODKI FINANSOWE PFRON WYDATKOWANE W RAMACH PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2014 ROKU	
WYDATKI	KWOTY
Obszar A Zadanie 1	8 825,00 zł
Obszar A Zadanie 2	3 727,00 zł
Obszar B Zadanie 1	55 470,00 zł
Obszar B Zadanie 2	8 000,00 zł
Obszar C Zadanie 1	39 890,00 zł
Obszar C Zadanie 2	8 000,00 zł
Obszar D	3 048,97 zł
Moduł II	180 125,00 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU	15 469,17 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU	2 192,43 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU	1 096,22 zł
SUMA	325 843,79 zł

1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000r.), oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne.

Podział procentowy finansowania wtz pozostał na poziomie ubiegłorocznym tzn. 90% kosztów sfinansowane było przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a pozostałe 10% kosztów działalności wtz poniósł Powiat.

Poniższa tabela przedstawia wydatkowane środki na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Tabela 18. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	ŚRODKI POWIATU	ŚRODKI PFRON
WTZ KALETY DRUTARNIA	49 315,61zł	441 654,58zł
WTZ TARNOWSKIE GÓRY	65 729,48zł	591 793,04zł
RAZEM	115 045,09zł	1 033 447,62zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. W miesiącu listopadzie 2014 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół kontrolujący nie stwierdził żadnych nieprawidłowości i nie wystosował zaleceń pokontrolnych.

WTZ w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

Na podstawie § 21 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Z 2004r. Nr 63, poz. 587) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach dokonało w marcu 2015r. corocznej oceny działalności warsztatu za 2014 rok, które oceniło w/w warsztat pozytywnie. Ocena ta dokonana została na podstawie sprawozdania z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W 2014r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych skreślono sześć osób, z powodu braku postępu w terapii oraz rezygnacji wynikającej ze złego stanu zdrowia. W związku z tym zostały przyjęte kolejne osoby, a liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31.12.2014r. to 12 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, zoologicznej, florystyczno-ogrodniczej, zagospodarowania terenu i aranżacji komputerowej, artystycznej oraz technicznej. Uczestniczyło w nich 30 osób. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą oraz różnego rodzaju konkursy. Na podstawie § 21 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Z 2004r. Nr 63, poz. 587) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach dokonało w marcu 2015r. corocznej oceny działalności warsztatu za 2014 rok, które oceniło w/w warsztat pozytywnie mimo stwierdzonych podczas kontroli w 2014r. nieprawidłowości. W grudniu 2014r. odbyła się kontrola WTZ w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał pewne nieprawidłowości głównie w kwestii merytorycznej. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat terapii zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2014r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych w Kaletach skreślono cztery osoby, z powodu braku efektów w terapii oraz złego stanu zdrowia. W związku z tym zostały przyjęte kolejne cztery osoby, a liczba osób oczekujących na przyjęcie do WTZ na dzień 31.12.2014r. wynosiła 10 osób.

Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

III. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”, oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Zbrostawicach (dom dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie) biorąc pod uwagę ruch mieszkańców Domu w ostatnich latach wynosi on ok. 3 lata. Do DPS w Łubiu (dla przewlekłe psychicznie chorych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi około 4 lat, do DPS „Przyjaźń” (dla przewlekłe somatycznie chorych) – ok. 2 lat dla mężczyzn i 2 lata dla kobiet, do DPS w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej (dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych) – ok. 4 lata. Natomiast jeśli chodzi o DPS w Nakle Śląskim (dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) okres oczekiwania wynosi ok. 1 roku, a DPS w Miedarach (dla mężczyzn niepełnosprawnych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi ok. 2 lata.

1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2014

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2014 r. ubiegało się 95 osób (ogólna liczba wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej w roku **2014**, porównując w roku **2013 – 100 wniosków**).

Zwiększył się odsetek osób – mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej z 26 osób w roku 2013 do 30 osób w roku 2014. Pozostałe 65 osób mieszka poza powiatem. Najwięcej mieszkańców powiatu oczekiwało na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie 29 osób.

TABELA 19 : LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W 2014r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	1	0
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	12	8
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	2
Miedary, ul. Zamkowa 7	0	0
Zbrośławice, ul. Wolności 34	0	2
Łubie, ul. Pyskowicka 34	2	2
OGÓŁEM	15	14
	29	

W 2014r. wydano 101 decyzji administracyjnych, w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 35,
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej– 18,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej- 7,
- wygaszające skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej– 30,
- wygaszające odpłatność za pobyt domu pomocy społecznej – 11.

2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2014r.

TABELA 20 : LICZBA OSÓB OCZEKUJĄCYCH NA UMIESZCZENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	6	11
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	25	21
Nakło Śląskie ul. Główna 8	0	5
Miedary ul. Zamkowa 7	0	5
Zbrośławice ul. Wolności 34	2	6
Łubie ul. Pyskowicka 34	7	12
OGÓŁEM	40	60
	100	

3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego- koszt utrzymania:

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekłe somatycznie chorych na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2014 r. wynosił 3 027,68 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekłe psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2014 r. wynosił 2 814,19 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrostawicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2014 r. wynosił 2 842,58 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowska 34. dla osób przewlekłe psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2014 r. wynosił 2 682,99 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2014 r. wynosił 2 879,24 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach przeznaczony jest dla 54 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2014 r. wynosił 3 152,60 zł,

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej.

IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Zarząd Powiatu w Tarnowskich Górach podjął w 2014r. uchwałę w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, którego termin obejmuje okres od 01.09.2014r. do 31.08.2019r.

W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert zadanie zostało powierzone Stowarzyszeniu „Serdeczni” z siedzibą w Tarnowskich Górach, ul. Kard. S. Wyszyńskiego 135.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 15 osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada.

Decyzję administracyjną o skierowaniu i ustaleniu odpłatności za korzystanie z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Powiatu Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 250% odpowiedniego kryterium dochodowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Średnia miesięczna wojewódzka kwota dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2014 r. wynosiła 1110,00zł.

W 2014r. wydano 68 decyzji administracyjnych, w tym:

- o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy – 30,
- o odpłatności za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 27,
- zmieniające skierowanie do środowiskowego domu samopomocy – 4,
- zmieniające odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 7,

V. PROJEKT SYSTEMOWY „SKRZYDŁA POWIATU – ROZWÓJ I PROMOCJA AKTYWNEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU TARNOGÓRSKIEGO”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2014r. kontynuowano realizację projektu systemowego „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego” zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu systemowego na lata 2014-2015.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego PO KL Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

W 2014r. wydatkowano na realizację projektu kwotę 403 723,13 zł, w tym bezpośrednio na wsparcie uczestników projektu 224 531,38 zł. Wkład własny Powiatu Tarnogórskiego do projektu systemowego stanowiły wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej w kwocie 72 180,93 zł.

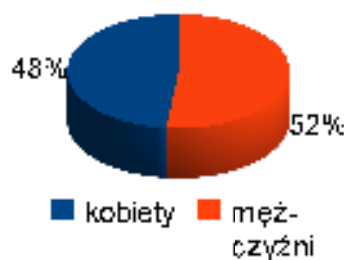
Głównym celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa uczestników projektu, tj. osób niepełnosprawnych oraz usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Szczegółowymi celami projektu były:

- zmniejszenie skutków niepełnosprawności, w tym poprawa sprawności fizycznej osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie mobilności zawodowej na współczesnym rynku pracy,
- poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczestników projektu,
- zdobycie nowych kompetencji i umiejętności zawodowych,
- przeciwdziałanie i minimalizacja skutków wykluczenia społecznego.

Projekt systemowy jest spójny z celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki tj. poprawą dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, odnosi się do Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 oraz opiera się na założeniach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tarnogórskim na lata 2006-2015, której jednym z założeń jest stworzenie warunków do skutecznego przeciwdziałania bezrobociu.

Do projektu przystąpiło 60 osób – **35 osób niepełnosprawnych**, mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, będących w wieku aktywności zawodowej, niezatrudnionych lub zatrudnionych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz **25 wychowanków** opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz rodziny zastępcze.

Na koniec 2014r. projekt kontynuuje 56 uczestników.

WYKRES 12. Podział uczestników ze względu na płeć.

Wśród uczestników Projektu przeważali mężczyźni (52%).

W ramach Projektu zastosowano 4 instrumenty aktywnej integracji: aktywizację zawodową, społeczną, zdrowotną, aktywizację edukacyjną oraz inne dodatkowe formy wsparcia m.in.: możliwość skorzystania z doradztwa / poradnictwa w Punkcie Interwencji Kryzysowej oraz możliwość uczestniczenia w spotkaniach grup samopomocowych.

Każdy z uczestników objęty był min. 3 instrumentami aktywnej integracji, w ramach których mógł skorzystać z odpowiednich narzędzi / form wsparcia. Objęcie uczestnika poszczególnymi narzędziami opierało się na wnikliwej analizie predyspozycji i diagnozie potrzeb osoby objętej wsparciem.

Poniżej w formie tabeli zaprezentowano poszczególne instrumenty aktywnej integracji i odpowiadające im formy wsparcia realizowane w Projekcie w 2014 roku.

TABELA 21. FORMY WSPARCIA W POSZCZEGÓLNYCH INSTRUMENTACH AKTYWNEJ INTEGRACJI w 2014 roku.	
AKTYWNA INTEGRACJA	FORMY WSPARCIA
Aktywizacja zdrowotna	Zajęcia aktywizujące zdrowotnie (rehabilitacyjne)
Aktywizacja edukacyjna	Kursy i szkolenia zawodowe
Aktywizacja zawodowa	Indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym Warsztaty z trenerem pracy Staże
Aktywizacja społeczna	Indywidualne konsultacje z psychologiem Warsztaty psychologiczne Warsztaty wyjazdowe z usamodzielniania
Dodatkowe wsparcie	Doradztwo/poradnictwo w Punkcie Interwencji Kryzysowej Spotkania grup samopomocowych Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej Wsparcie doradcy ds. osób niepełnosprawnych Praca socjalna

ZAJĘCIA AKTYWIZUJĄCE ZDROWOTNIE

Zajęcia aktywizujące zdrowotnie dla osób niepełnosprawnych odbywały się w Poradni Rehabilitacyjnej w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji REPTY w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1. Zajęcia aktywizujące zdrowotnie przeprowadzono w formie cyklu 10-dniowych zabiegów, poprzedzonych indywidualną konsultacją lekarską.

Niepełnosprawni uczestnicy projektu mogli skorzystać z zabiegów rehabilitacyjnych, takich jak: laseroterapia, terapia magnetyczna, hydroterapia, ćwiczenia indywidualne,

kinezyterapia, światłolecznictwo, masaż ręczny, zabiegi fizykoterapeutyczne, basen, itd. Dla dwóch niepełnosprawnych uczestników projektu, zajęcia rehabilitacyjne odbywały się indywidualnie w domu.

Na zajęcia aktywizujące zdrowotnie ukończyło 17 osób niepełnosprawnych.

KURSY ZAWODOWE

Uczestnicy projektu „Skrzydła Powiatu”, po wcześniejszej konsultacji z doradcą zawodowym, zostali skierowani do udziału w wybranych kursach i szkoleniach zawodowych.

Z uwagi na półtoraroczny charakter projektu kursy i szkolenia zawodowe będą realizowane dla większości uczestników w 2015r., jednakże 1 uczestnik – usamodzielniający się wychowanek ukończył kurs spawania elektrodą nietopliwą w osłonie gazu obojętnego oraz 1 niepełnosprawny uczestnik rozpoczął naukę w CKU "Żak" w Tarnowskich Górach na kierunku ekspedytor.

STAŻE ZAWODOWE

W 2014r. w ramach projektu przystąpiono do nowej formy aktywizacji zawodowej uczestników jakim jest organizacja i opłacenie staży zawodowych, którymi zostało objętych 10 niepełnosprawnych uczestników projektu.

W tym celu zatrudniono specjalistę ds. instrumentów rynku pracy. Staże zostały zorganizowane na okres 3 m- cy w takich instytucjach i zakładach pracy jak:

- Zespół Szkół Chemiczno – Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tarnowskich Górach,
- Urząd Miejski w Tarnowskich Górach,
- Centrum Edukacji Ekonomiczno – Handlowej w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich w Tarnowskich Górach,
- Dom Pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Tarnowskich Górach,
- Hipermarket TESCO Polska S.A. w Tarnowskich Górach,
- Sklep Przemysłowy "STROIK" w Tarnowskich Górach,
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ADAMET w Nowej Wsi Tworowskiej.

WARSZTATY Z TRENEREM PRACY

Warsztaty z trenerem pracy prowadzone były zarówno dla niepełnosprawnych uczestników projektu, jak i dla usamodzielniających się wychowanków.

Niepełnosprawni uczestnicy projektu – 23 osoby wzięły udział w 4 spotkaniach 3 – godzinnych o tematyce związanej z pracą, współczesnym rynku pracy, o skutecznych metodach prezentacji siebie przed pracodawcą oraz o alternatywnym rynku pracy.

23 usamodzielniających się wychowanków natomiast wzięło udział w 3 spotkaniach 3 – godzinnych o tematyce dotyczącej metod aktywnego poszukiwania zatrudnienia, aktywnego kształtowania własnej drogi zawodowej oraz skutecznego prezentowania swoich atutów.

INDYWIDUALNE KONSULTACJE Z PSYCHOLOGIEM

Osoby niepełnosprawne zostały objęte specjalistycznym wsparciem psychologicznym. Spotkania odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Z indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystało 17 osób.

INDYWIDUALNE KONSULTACJE Z DORADCĄ ZAWODOWYM

Z instrumentu doradztwa zawodowego skorzystały zarówno osoby niepełnosprawne, jaki usamodzielniające się. Spotkania z doradcami zawodowymi odbywały się w formie półtoragodzinnych indywidualnych spotkań. Głównym celem spotkań było nakierowanie uczestników projektu zgodnie z predyspozycjami i warunkami na wybór odpowiednich kursów, szkoleń i warsztatów o charakterze zawodowym oraz określenia predyspozycji zawodowych i ścieżki zawodowej. Z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym skorzystało w projekcie 60 uczestników.

WARSZTATY PSYCHOLOGICZNE

Warsztaty psychologiczne zostały skierowane dla niepełnosprawnych uczestników projektu „Skrzydła Powiatu”, które prowadzone były w podziale na 3 grupy. Zaświadczenia o ukończeniu ww. warsztatów otrzymało 35 osób. Tematyka spotkań dla I grupy dotyczyła: rozwoju seksualnego, poczucia własnej wartości, komunikacji interpersonalnej i elementów pracy z ciałem. Spotkania dla II grupy obejmowały tematykę z zakresu komunikacji interpersonalnej, pracy nad uczuciami, poczucia własnej wartości, zarządzania stresem i twórczego myślenie. Spotkania grupy III dotyczyły: psychoedukacji w obszarze rozwoju seksualnego, komunikacji interpersonalnej, uczuć i emocji, poczucia własnej wartości, zarządzania stresem oraz twórczego myślenia.

WARSZTATY DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW

Na warsztaty wyjazdowe związane z procesem usamodzielnienia zakwalifikowano 25 usamodzielniający się wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletność bądź osiągną ją w roku bieżącym, mieszkający na terenie powiatu tarnogórskiego. Warsztaty te zostały zorganizowane w Korbielowie, Szczyrku oraz Wieliczce.

Przeprowadzono warsztaty złożone z 4 wyjazdów, które umożliwiły realizację założonych w projekcie celów.

I z wyjazdów poświęcony został warsztatom o tematyce naturalnego planowania rodziny, w których uczestniczyło 22 wychowanków. Zorganizowano dla uczestników zajęcia team – buildingowe na świeżym powietrzu.

II z wyjazdów poświęcony został tematyce związanej z rozwojem osobistym i zarządzaniem energią własną, w których uczestniczyło 20 wychowanków.

III wyjazd, na którym odbyły się warsztaty z WenDo był przeznaczony tylko i wyłącznie dla grupy 10 dziewczyn.

IV wyjazd obejmował warsztaty związane z więzią, jako czynnikiem chroniącym w życiu. W tych warsztatach wzięło udział 16 wychowanków. W ramach warsztatów

uczestnicy skorzystali ze zwiedzania Kopalni Soli w Wieliczce połączonego z kolacją w jednej z komór i zwiedzaniem Muzeum Żup Krakowskich oraz zwiedzali Kraków.

Warsztaty dały uczestnikom możliwość kształtowania świadomości własnych uczuć i emocji, uczenia się zachowań asertywnych, budowania i ochrony własnych granic. Zajęcia miały również oddziaływanie wspierające grupę w integracji ze środowiskiem poprzez zwiększenie świadomości na temat budowania prawidłowych relacji z innymi osobami, wzmacnianie poczucia tożsamości, umiejętności komunikacji, jak również poprzez kształcenie świadomości poniesionych strat i umiejętności radzenia sobie z poczuciem straty czy rozłąki.

Uczestnicy projektu mieli też możliwość odbycia konsultacji z prowadzącymi zajęcia - spotkania indywidualne podczas których podsumowali swoje mocne strony i umiejętności przydatne w dorosłym życiu, precyzowali plany edukacyjne i zawodowe, mieli także możliwość porozmawiania na nurtujące ich osobiste tematy.

Wyjazdy miały również na celu budowanie współpracy pomiędzy uczestnikami warsztatów poprzez lepsze poznanie siebie nawzajem, stworzyły możliwość poznania i zwiedzenia nowych, atrakcyjnych miejsc a także pokazały w jaki sposób można aktywnie spędzać czas wolny.

Dzięki zrealizowanym przez trenerów warsztatom u uczestników nastąpiło: zwiększenie świadomości własnej wartości, złagodzenie lęku związanego z opuszczeniem rodziny zastępczej, placówki opiekuńczo – wychowawczej, MOW i MOS, sprecyzowanie planów życiowych i realizacji bieżących potrzeb, nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych w przystosowaniu do dorosłego życia, nabycie umiejętności umożliwiających odpowiedzialne podejmowanie decyzji, zdobycie wiedzy dotyczącej praw i obowiązków osób w procesie usamodzielnienia.

POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE W FORMIE RZECZOWEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach projektu przyznało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej 3 usamodzielniającym się wychowankom opuszczających pieczę zastępczą.

Dokonywane przez uczestników zakupy w ramach przyznanej pomocy są niezbędne i bezpośrednio związane z procesem usamodzielniania, tj. w związku z koniecznością umeblowania, doposażenia czy dostosowania otrzymywanego bądź wynajmowanego mieszkania przez wychowanków.

SPOTKANIA GRUP SAMOPOMOCOWYCH

W ramach aktywizacji i integracji społecznej osoby niepełnosprawne korzystały z uczestnictwa w spotkaniach grupy samopomocowej, prowadzonej przez animatora. Grupa jest dobrowolnym, luźnym zgromadzeniem osób niepełnosprawnych uczestniczących w projekcie, osób, które zakończyły uczestnictwo w projekcie w latach poprzednich oraz osób z ich otoczenia. Działania w ramach grupy samopomocowej skierowane były na wspólne pokonywanie skutków choroby, problemów natury psychicznej albo socjalnej, które dotyczyły bezpośrednio osób niepełnosprawnych albo ich bliskich. Celem pracy była poprawa warunków i jakości życia. Grupa stała się środkiem prowadzącym do zniesienia izolacji zewnętrznej (społecznej, towarzyskiej) i wewnętrznej (osobistej, duchowej) osób niepełnosprawnych oraz osób z ich otoczenia.

Z uczestnictwa w spotkaniach grupy skorzystało 30 osób niekorzystające do tej pory z tej formy wsparcia.

WSPARCIE ASYSTENTA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Z pomocy i wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej jako elementu wyrównywania szans skorzystało 11 uczestników projektu. Asystent realizował swoje wsparcie m. in. poprzez wdrażanie do samodzielnego poruszania się środkami komunikacji miejskiej, udzielanie wskazówek w celu przełamania poczucia izolacji społecznej, wsparcie podczas przejazdu do miejsca zamieszkania i z powrotem, wspierał i pomagał uczestnikom w aktywnym udziale w projekcie.

WSPARCIE DORADCY DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Osoby niepełnosprawne w czasie trwania projektu spotykały się na konsultacjach z doradcą ds. osób niepełnosprawnych. Spotkania były wyznaczone zgodnie z potrzebami osób niepełnosprawnych.

Na często indywidualnych spotkaniach osoby niepełnosprawne mogły pogłębić swoją wiedzę na temat swoich praw i obowiązków wynikających z niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne mogły również liczyć na fachową pomoc ze strony doradcy dotyczącą uczestnictwa w projekcie i wywiązywania się z określonych zadań wynikających z zawartej umowy. Spotkania doradcy ds. osób niepełnosprawnych z uczestnikami miały również charakter monitoringowy i ewaluacyjny.

PRACA SOCJALNA

Usamodzielniający się wychowankowie w czasie trwania projektu spotykali się na indywidualnych konsultacjach z pracownikami PCPR. Spotkania wyznaczone były m.in. zgodnie z potrzebami uczestników i odbywały się co najmniej raz w miesiącu. Głównym celem pracy pracowników PCPR była pomoc i kontrolowanie procesu usamodzielniania się oraz wywiązywania z zadań wynikających z uczestnictwa w projekcie. Spotkania pracowników PCPR z usamodzielniającymi się uczestnikami miały również charakter monitoringowy i ewaluacyjny. Spotkania odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

DORADZTWO / PORADNICTWO W PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach swych działań o charakterze środowiskowym realizował min. edukację obywatelską i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niepełnosprawnych, bezrobotnych, znajdujących się w kryzysie oraz opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze lub rodziny zastępcze, ich rodziny i ich otoczenie, poprzez działania informacyjne o prawach i uprawnieniach w ramach bezpłatnych konsultacji, edukację obywatelską w zakresie możliwości uzyskania pomocy, wsparcia, informacji i wiedzy z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomani, przemocy w rodzinie oraz innym patologiom społecznym prowadzącym do wykluczenia społecznego.

W ramach działań punktu osoby mogły liczyć na objęcie ich i ich rodzin działaniami o charakterze interdyscyplinarnymi tj. konsultacji prawnej, pomocy i wsparcia psychologa oraz pomocy ze strony pracownika socjalnego. A także

pomocy w pisaniu pism urzędowych, pozwów min. rozwodowych, alimentacyjnych. Działania PIK-u były nastawione na przywrócenie równowagi psychicznej osób i rodzin będących w stanie kryzysu, nabycia przez nich kompetencji społecznych i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w środowisku, podniesienie świadomości obywatelskiej oraz przywrócenie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Obszar działań podjętych w punkcie na rzecz danej osoby bądź rodziny był indywidualnie dobrany do zdiagnozowanych potrzeb i problemów. Udzielono ogółem 388 konsultacji w różnej formie – były to wizyty w PIK oraz rozmowy telefoniczne. Pracownicy założyli 151 „Kart usług doradczych”.

Poradnictwo dotyczyło m.in. spraw związanych z uregulowaniem kwestii nabycia praw rentowych, postępowaniami odwoławczymi do organów, pomocy w nabyciu stosownych ulg lub uprawnień, pomocy w sporządzaniu wniosków do PFRON, NFZ.

W trakcie działania PIK, pracownicy zarejestrowali 3 przypadki "przemocy w rodzinie". Z osobami zgłaszającymi przemoc przeprowadzano rozmowy wspierające, informujące o przysługujących im prawach i możliwościach radzenia sobie w sytuacji kryzysowej. Udzielano wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej. Sporządzano min. "Niebieskie Karty" lub powiadamiano odpowiednie organy lub instytucje (Sądy Policja, Prokuratura, Ośrodki Pomocy Społecznej).

TABELA 22. RODZAJE UDZIELONEGO WSPARCIA/POMOCY W PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	
RODZAJ WSPARCIA / POMOCY	ILOŚĆ OSÓB, KTÓRE SKORZYSTAŁY ZE WSPARCIA
SOCJALNE	18
PRAWNE	86
PSYCHOLOGIZNE	36

Sporym zainteresowaniem w działalności PIK-u cieszyły się porady psychologiczne i prawne. Główną tematyką spotkań i porad z zakresu prawa były kwestie związane z prawem rodzinnym (min. kwestie alimentacyjne, sprawy rozwodowe, o separację, dotyczące władzy rodzicielskiej nad dziećmi, spraw spadkowych itp.); prawem majątkowym; prawem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgłaszały się również osoby niepełnosprawne, które nie do końca znały swoje prawa w relacjach pracownik-pracodawca. Osoby te zgłaszały potrzebę wyjaśnienia kwestii związanych z dofinansowaniami z PFRONu, pomocą w uzyskaniu świadczeń rentowych, wytłumaczeniem, interpretacją przepisów i norm prawnych bezpośrednio ich dotyczących (np. sprawy z ubezpieczeń społecznych). Osoby, które korzystały z pomocy w Punkcie często prosiły, aby pracownicy pomogli im napisać, sformułować odpowiednie pismo urzędowe i procesowe.

Porady psychologiczne w głównej mierze dotyczyły przemocy w rodzinie, konfliktów małżeńskich, niewydolności wychowawczych. Osobom odwiedzającym punkt udzielano wsparcia i porad dotyczących radzenia sobie w trudnych sytuacjach

życiowych. Informowano o możliwościach podjęcia pracy terapeutycznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

Kontynuowana działalność PIK-u spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, tym samym odpowiedział na społeczne zapotrzebowanie rozwiązywania problemów min. osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób niepełnosprawnych, osób które znajdują się w sytuacji kryzysowej i potrzebują bezpłatnej pomocy i porady.

Punkt Interwencji Kryzysowej dzięki swojej dotychczasowej działalności wpisał się w sieć wsparcia lokalnego.

VI. PROJEKT PILOTAŻOWY „SCHEMATOM STOP! WSPÓLNE DZIAŁANIA INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ I INSTYTUCJI RYNKU PRACY – PILOTAŻ”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przystąpiło w 2014r. do realizacji projektu pilotażowego „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna” Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”.

Instytucją zarządzającą jest Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

Kwota środków wydatkowanych w 2014 r. w ramach realizacji projektu wynosiła 503 164,03zł i stanowiła w całości środki EFS. Projekt będzie realizowany do marca 2015 r.

Cel projektu:

Głównym celem projektu jest utworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu bezrobocia lub pozostawania w trwałym pokoleniowym bezrobociu i niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej, a także testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej.

Osiągnięcie celu głównego projektu opierało się na:

- opracowaniu mechanizm koordynacji i współpracy instytucji rynku pracy i instytucji pomocy społecznej z wykorzystaniem filaru reintegracji społecznej i zawodowej na poziomie powiatu i gminy wobec rodzin,
- opracowanie nowych instrumentów aktywizacji zawodowej i integracji społecznej ukierunkowane na kompatybilność oddziaływania na rodziny i ich członków, tzw. rodzinnych programów aktywizacji zawodowej, pomocy i integracji społecznej (rodzinnych kontraktów socjalnych),
- zwiększeni spójności oddziaływania instytucji dwóch systemów wsparcia i pomocy.

Zadania projektu „Schematom STOP!”:

Opracowanie Rodzinnego Programu Aktywizacji Zawodowej, Pomocy i Integracji Społecznej, który przyjął formę modelowego rozwiązania pracy z rodzinami wielodzietnymi zagrożonymi wykluczeniem społecznym z tytułu długotrwałego bezrobocia i ubóstwa. Zaproponowane przez ekspertów nowatorskie rozwiązania pracy z rodziną zostały wykorzystywane podczas realizacji pilotażu na rzecz 10 rodzin wielodzietnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

Utworzenie dwa rodzajów zespołów:

- Powiatowy Zespół Koordynujący Współpracę (PZKW) oraz
- Mobilna Grupa Interdyscyplinarna (MGI).

Zadaniem PZKW było m.in. przygotowanie szczegółowych zasad współpracy instytucji obu systemów w ramach testowania modeli oraz zapoznanie poszczególnych gmin z modelami testowymi, które będą stanowiły rodzaj wytycznych dla gmin do opracowywania ich własnych rozwiązań na bazie modeli.

PZKW było odpowiedzialne za opracowanie tzw. Lokalnego Programu Interdyscyplinarnej Współpracy (LPIW, wspólnego lokalnego katalogu działań) integrującego pracowników instytucji obu obszarów we wspólnych działaniach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i bezrobociem, w tym szczególnie rodzin objętych pilotażem.

MGI przyjęło natomiast postać 10-osobowego zespołu tworzonego przez pracowników Instytucji Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucji Rynku Pracy. Zespół MGI był odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie rodzinnego programu dla wybranych rodzin (z wykorzystaniem wskazówek modelowych), a następnie przedłożenie ich do akceptacji przez PZKW.

Po powołaniu PZKW, MGI i opracowaniu LPIW oraz rodzinnego programu rozpoczął się etap wdrażania wypracowanych rozwiązań poprzez pracę 10 członków MGI z 10 rodzinami.

MGI działały bezpośrednio w terenie z rodzinami beneficjentów pomocy społecznej animując wdrażanie elementów programów. Dzięki takiemu działaniu nastąpiło zbliżenie instytucji do środowiska osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz realna współpraca pracowników Instytucji Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucji Rynku Pracy z wykorzystaniem filaru reintegracji społecznej i zawodowej na poziomie powiatu i gminy wobec rodzin.

Lider projektu:

Powiat Tarnogórski reprezentowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach z siedzibą przy ul. Sienkiewicza 16, 42-600 Tarnowskie Góry

Partnerzy projektu:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, z siedzibą w Tarnowskich Górach 42-600, ul. Bytomska 15,
- Powiatowy Urząd Pracy z siedzibą w Tarnowskich Górach 42-600 ul. Towarowa,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, z siedzibą w Tarnowskich Górach 42-600 ul. Sienkiewicza 8,
- Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień SPZOZ, z siedzibą w Tarnowskich Górach 42-600 ul. Karłuszowiec 11,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowicach, z siedzibą w Ożarowicach 42-625 ul. Dworcowa 15,
- NZOZ Caritas Diecezji Gliwickiej Stacja opieki CARITAS, z siedzibą w Tarnowskich Górach 42-600 ul. Powstańców Śląskich 2,
- Zespół Szkół Budowlano – Architektonicznych, z siedzibą w Tarnowskich Górach 42-600 ul. Okrzei 3,

- Fundacja „Świadomi Rodzice”, z siedzibą w Tarnowskich Górach 42 - 612 ul. Szwedzka 2/B5,

Członkami Powiatowego Zespołu Koordynującego Współpracę zostali przedstawiciele następujących instytucji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tarnowskich Górach,
- Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień SPZOZ,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowicach,
- NZOZ Caritas Diecezji Gliwickiej Stacja opieki CARITAS w Tarnowskich Górach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach,

Członkami Mobilnej Grupy Interdyscyplinarnej zostali przedstawiciele następujących instytucji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tarnowskich Górach,
- Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień SPZOZ,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Budowlano – Architektonicznych w Tarnowskich Górach,
- Fundacja „Świadomi Rodzice” w Tarnowskich Górach,
- Przedstawiciel rodzin wielodzietnych.

Działania na rzecz rodzin

Do udziału w projekcie zakwalifikowano 10 rodzin wielodzietnych. Ilość osób dorosłych w rodzinach – 16 rodziców, jedna osoba pełnoletnia, ilość dzieci - 38, w tym 9 poniżej piątego roku życia.

Analiza kwestionariuszy wywiadów z rodzinami pozwoliła na wyodrębnienie głównych obszarów decydujących o jakości życia rodzin wielodzietnych, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 23. ISTOTNE OBSZARY WPLYWAJĄCE NA JAKOŚĆ ŻYCIA RODZINY	
Wykształcenie	3 osoby – podstawowe/gimnazjalne 10 osób – zawodowe 3 osoby średnie techniczne 1 osoba – w trakcie nauki w LO
Kwalifikacje i doświadczenie zawodowe	1 osoba – kwalifikacje spawacza 15 osób – kwalifikacje niewystarczające lub nieadekwatne do podjęcia zatrudnienia 15 osób – doświadczenie zawodowe niewystarczające, uniemożliwiające podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy

Prowadzenie gospodarstwa domowego, opieka i wychowanie dzieci	16 osób wyrażą gotowość do podniesienia umiejętności wychowawczych, głównie matki zgłaszają trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi
Sytuacja zdrowotna/niepełnosprawność	2 osoby dorosłe – przewlekłe schorzenia 11 dzieci przewlekłe schorzenia/orzeczenie o niepełnosprawności
Zdolności/zainteresowania	Osoby dorosłe – brak realizacji zainteresowań 6 dzieci – zajęcia pozalekcyjne
Czas wolny	Żadna z rodzin nie korzysta z płatnych form spędzania czasu wolnego (kino, basen itp.) Z bezpłatnych form spędzania czasu wolnego korzystają głównie matki z dziećmi
Sytuacja finansowa	7 rodzin boryka się z problemami finansowymi – jest zadłużona (spółdzielni mieszkaniowej, parabankach, zajęcia komornicze)
Mocne strony rodzin	Wszystkie rodziny mają trudności z określeniem swoich zasobów i potencjału Z obserwacji opiekunów rodzin: - predyspozycje osobowościowe - pomoc rodziny dalszej - motywacja do zmiany sytuacji życiowej (gotowość do udziału w Programie) - w jednej rodzinie zakończono wsparcie asystenta rodziny

Szczegółowa diagnoza rodzin objętych pilotażem oparta na rozmowach oraz obserwacji funkcjonowania rodzin wielodzietnych pozwoliła na wdrożenie następujących działań w ramach poszczególnych modułów skierowanych bezpośrednio na wsparcie rodzin.

Podniesienie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego:

- 5 osób ukończyło kurs prawa jazdy kat. B,
- 5 osób ukończyło kurs „Nowoczesny sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej” z praktyczną nauką zawodu,
- 1 osoba ukończyła kurs „Opiekun osób starszych” z praktyczną nauką zawodu,
- 2 osoby ukończyły kurs „Wychowawca kolonii”,
- 2 osoby ukończyły kurs „Operator koparko-ładowarki” z praktyczną nauką zawodu,
- 1 osoba odbyła staż zawodowy sfinansowany przez PUP,
- 5 osób skorzystało z indywidualnych konsultacji zawodowych w PUP – pośrednik pracy i doradca zawodowy,
- 5 osoby podjęło legalne zatrudnienie - umowa o pracę lub umowa zlecenie,
- 7 dzieci rozpoczęło dodatkowe zajęcia z języka angielskiego,
- 4 dzieci rozpoczęło dodatkowe zajęcia z matematyki,
- 1 dziecko rozpoczęło dodatkowe zajęcia z fizyki,
- 2 dzieci uczestniczyło w terapii pedagogicznej,

- 5 dzieci uczestniczyło w terapii logopedycznej.

Wzmocnienie umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, opieki i wychowania dzieci:

- 17 osób wzięło udział w warsztatach podnoszących kompetencje rodzicielskie,
- 48 osób (w tym dzieci) wzięło udział w warsztatach „Zasoby mojej rodziny”,
- 16 osób wzięło udział w szkoleniu „Pierwsza pomoc przedmedyczna”,
- 12 osób wzięło udział w szkoleniu „Radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych”,
- 12 osób wzięło udział w szkoleniu „Profilaktyka zdrowotna”,
- 23 dzieci wzięło udział w treningu kompetencji społecznych dla dzieci.

Poprawa sytuacji zdrowotnej:

- 5 osób otrzymało okulary korygujące wady wzroku,
- dzięki interwencji członka PZKW jednemu dziecku wykonano specjalistyczne badanie RM w trybie „pilne”.

Rozwój zdolności i zainteresowań:

- 1 osoba rozpoczęła we własnym zakresie naukę języka włoskiego w systemie korespondencyjnym,
- 1 osoba rozpoczęła działalność konsultantki firmy kosmetycznej,
- 1 osoba rozwinęła swoje umiejętności w zakresie decoupage (m. in. zorganizowała warsztaty dla dzieci z tego zakresu),
- 4 dzieci rozpoczęło naukę tańca w młodzieżowym domu kultury,
- 4 dzieci rozpoczęło udział w zajęciach plastycznych,
- 6 dzieci rozpoczęło naukę gry w piłkę nożną w Klubie Sportowym Gwarek (4 dzieci otrzymało stroje i obuwie sportowe),

Organizacja czasu wolnego/integracja rodziny:

Wszystkie rodziny (55 osób) korzystały z niżej wymienionych form spędzania czasu wolnego:

- 8 trzygodzinnych wejściówek na basen,
- 3 wyjściówki do kina dla każdego członka rodziny,
- jednorazowe wejście do ZOO w Chorzowie,
- jednorazowe wejście do Wesołego Miasteczka w Chorzowie,
- jednorazowe wejście do Parku Atrakcji, Parku Linowego i sali zabaw Alele,
- wyjazd o charakterze integracyjno – kulturalnym do JuraParku w Krasiejowie,
- 5 dniowy wyjazd integracyjny do Szczawnicy połączony z warsztatami „Zasoby mojej rodziny”,
- 2 dniowy wyjazd kulturalno – integracyjny do Warszawy,
- spotkanie rodzinne z okazji św. Mikołaja, połączone z warsztatami zdobienia bombek choinkowych,
- każda rodzina otrzymała zestaw gier planszowych ,

- udział w imprezie o charakterze integracyjnym ze środowiskiem lokalnym - piknik rodzinny,
- udział w V Tarnogórskim Integracyjnym Rajdzie Rowerowym Osób Niepełnosprawnych,
- kilkoro dzieci zaczęło uczęszczać na zajęcia w świetlicy środowiskowej prowadzonej przez Kościół Zielonoświątkowy – inicjatywa własna rodzin,
- każda rodzina otrzymała bilety komunikacji miejskiej na dojazd do miejsc rozrywki, ręczniki, stroje kąpielowe i klapki na basen. 9 osób dorosłych i 12 dzieci otrzymały rowery oraz 6 fotelików rowerowych.

Poprawa sytuacji finansowej rodzin:

W trakcie trwania pilotażu sytuacja finansowa rodzin nie zmieniła się w sposób diametralny, nadal pozostały do spłaty dotychczasowe zobowiązania. Jednakże:

- 1 rodzina uregulowała kwestię zadłużenia za energię elektryczną – rozłożenie należności na raty, zamontowanie licznika przedpłatowego,
- 1 rodzina zadbała o obniżenie kosztów zużycia wody, zakupując licznik wody (wcześniej był wysoki ryczałt),
- 1 rodzina skorzystała z porady z prawnikiem, dzięki której została zawarta ugoda z komornikiem.

Poprawa warunków socjalno – bytowych:

W trakcie trwania pilotażu w sposób znaczący poprawiły się warunki socjalno – bytowe rodzin:

- każda rodzina otrzymała materiały niezbędne do wykonania prac remontowych w celu poprawy warunków bytowych rodziny,
- 17 dzieci otrzymało łóżka,
- 1 rodzina otrzymała meblościankę dla dzieci,
- 8 dzieci otrzymało biurka i krzesła,
- 1 rodzina otrzymała stół rodzinny z krzesłami,
- 1 rodzina otrzymała piec ogrzewający mieszkanie,
- 3 rodziny otrzymały pralki automatyczne,
- 2 rodziny otrzymały lodówki,
- 3 rodziny otrzymały kuchenki elektryczno – gazowe,
- 1 rodzina otrzymała zlewozmywak z szafką i baterią,
- 4 rodziny otrzymały szafy na ubrania dla dzieci,
- 1 rodzina otrzymała narożnik rozkładany do spania,
- 1 rodzina otrzymała ławostół pokojowy,
- 3 dzieci otrzymało komody na ubrania,
- 13 dzieci otrzymało komplety pościeli (poduszka, kołdra, pościel),
- 1 rodzina otrzymała wsparcie materialne z akcji „Szlachetna Paczka”,
- 1 rodzina otrzymała wsparcie materialne (paczka na święta) od anonimowego darczyńcy,
- 9 rodzin otrzymało wsparcie materialne w postaci paczek świątecznych od członków Kościoła Zielonoświątkowego – inicjatywa własna rodzin.

Związki pomiędzy PZKW i MGI

- Zadaniem MGI było stworzenie i realizacja rodzinnego programu aktywizacji zawodowej, pomocy i integracji społecznej, które opiniowało PZKW, natomiast zadaniem PZKW było określenie w LPIW standardów pracy i współpracy z rodzinami na każdym poziomie realizacji projektu,
- PZKW określiło założenia do rekrutacji rodzin do projektu (w przypadku pilotażu są to rodziny: wielodzietne, bezrobotne, długotrwale korzystające z systemu świadczeń społecznych),
- PZKW akceptowało zakwalifikowane przez stałą część MGI rodziny do uczestnictwa w projekcie,
- PZKW na podstawie diagnozy zasobów sformułowało „koszyk usług” do wykorzystania przez specjalistów tworzący MGI oraz rodzinę w procesie tworzenia kontraktów,
- PZKW na bieżąco weryfikowało działania podejmowane przez MGI w ramach wdrażanego RPA, z punktu widzenia ich znaczenia dla realizacji celu głównego i celów szczegółowych określonych w LPIW,
- PZKW i MGI dokonywało wymiany informacji, w celu skutecznej realizacji Programów i ich modyfikacji,
- PZKW stanowiło wsparcie i zaplecze dla MGI podczas pracy z rodzinami.

W trakcie realizacji projektu odbyło się 31 spotkań PZKW, 41 spotkań MGI, w tym 6 wspólnych obu zespołów.

Rezultaty LPIW

Rezultatami Programu są:

- Zwiększenie spójności oddziaływania instytucji dwóch systemów wsparcia i pomocy (Instytucji Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucji Rynku Pracy),
- Stworzenie bazy danych Instytucji Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucji Rynku Pracy oraz innych organizacji działających na rzecz rodziny zawierających ich ofertę pomocową Rozpowszechnienie baza danych – poznanie ofert instytucji pomocowych i instytucji rynku pracy oraz upowszechnienie jej na terenie Powiatu,
- Powstanie Forum współpracy instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz aktywnej integracji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i podpisanie deklaracji przystąpienia do forum przez 17 instytucji,
- zorganizowanie konferencji informacyjnej na temat współpracy pomiędzy Instytucjami Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucjami Rynku Pracy oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz rodziny dla osób zaangażowanych w bezpośrednią pracę z rodziną,

VII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2013 współpracowało z organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- konsultowało z Powiatową Społeczną Radą ds Osób Niepełnosprawnych projekty zarządzeń Dyrektora PCPR w sprawie przyznania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych tj. uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało śniadanie wielkanocne dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe Powiatu wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 3990 zł,
- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało wigilię dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe Powiatu wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 3 990,00 zł,
- konsultowało z organizacjami pozarządowymi oraz Powiatową Radą Działalności Pożytku Publicznego projekt Uchwały Rady Powiatu w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- przystąpiono do realizacji projektu pilotażowego „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, mającego na celu wypracowanie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin wielodzietnych zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia oraz korzystających z systemu pomocy społecznej oraz testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej. W ramach projektu na mocy podpisanego porozumienia współpracowano z Fundacją „Świadomi Rodzice” oraz NZOZ Caritas Diecezji Gliwickiej,
- organizowało debatę dotyczącą realizacji i oceny aktualności „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tarnogórskim na lata 2006-2015”, na którą zostały zaproszone organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego, gdzie Stowarzyszenie „Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych” przedstawiło tematykę wolontariatu,
- przedstawiciele PCPR w Tarnowskich Górach uczestniczyli w różnych uroczystościach oraz spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego tj.: Stowarzyszenie „Serdeczni” z Tarnowskich Gór, Tarnogórskie Stowarzyszenie „Amazonki”, Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór, Stowarzyszenie Pomocy Uzależnionym i Ich Bliskim „Falochron” z Tarnowskich Gór.

VIII. DEBATA DOTYCZĄCA REALIZACJI I OCENY AKTUALNOŚCI „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TARNOGÓRSKIM NA LATA 2006 – 2015”

Dnia 08 października 2014 roku w Starostwie Powiatowym w Tarnowskich Górach odbyła się debata organizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach oraz Starostwo Powiatowe. Poruszała ona tematykę związaną z oceną poziomu wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2015 w Powiecie Tarnogórskim.

IX. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W związku z zadaniami powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów w domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy,
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o ośrodek interwencji kryzysowej,
- przygotowanie się do zmian w systemie pomocy społecznej,
- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W celu realizacji potrzeb Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- przyjęcie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 2015 – 2017,
- realizacja projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanego do osób niepełnosprawnych i usamodzielniających się wychowanków na podstawie ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- przygotowanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia psychicznego i innych w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2015r.,
- kontynuację działania Punktu Interwencji Kryzysowej finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego do maja 2015r.,
- realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy 2011 – 2016,

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków, adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych realizowanych przez PCPR.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U.2013r. poz.182 ze zm.) „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsza uchwała wraz z załączonym sprawozdaniem jest realizacją tego zapisu.

Sprawozdanie z działalności PCPR zawiera zestawienie informacji o działaniach podejmowanych w ramach zadań ustawowych ujętych w kilka głównych obszarów, tj:

- opieka nad dzieckiem i rodziną czyli zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców oraz działania bezpośrednio z tym związane (m.in. wypłata świadczeń, praca z rodzinami zastępczymi, poradnictwo, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, ponoszenie wydatków Powiatu Tarnogórskiego w zakresie pieczy zastępczej przez inne powiaty),

- pomoc osobom niepełnosprawnym głównie w zakresie dofinansowań zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu „Aktywny Samorząd”,

- domy pomocy społecznej w zakresie umieszczeń i prowadzenia kolejki osób oczekujących na umieszczenie jak również ustalania odpłatności za pobyt w DPS,

- Środowiskowy Dom Samopomocy w zakresie działalności, kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy,

- projekt systemowy „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”, w ramach którego prowadzono Punkt Interwencji Kryzysowej oraz szereg form wsparcia w ramach aktywnej integracji, Projekt realizowany jest w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Podziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie

- Program „SCHEMATOM STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż” Projekt realizowany jest w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,

- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Podsumowanie sprawozdania stanowi zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim.